

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

Nr No. 1/2013

INFORMACJA INFORMATION

**O SYTUACJI
SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTW**

**ON SOCIO-
-ECONOMIC
SITUATION
OF VOIVODSHIPS**

**ROK XVIII
YEAR XVIII**

**KWARTALNIK
QUARTERLY**

**WARSZAWA, CZERWIEC 2013
WARSAW, JUNE 2013**

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań
Regionalnych i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental
Surveys Department*

kierujący
supervisor

Joanna Poświata – Naczelnik
Wydziału Analiz i Opracowań
Regionalnych
*Head of Regional Analyses and
Studies Section*

zespół
team

Elżbieta Grobicka
Joanna Hausman-Czerwińska
Michał Moskalewicz
Anna Patejuk
Krystyna Przepióra
Anna Sławińska
Ewelina Taratuta

Projekt okładki
Cover design

Sylwester Jabłoński

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing the CSO data – please indicate the source

ISSN 0866-9333

Publikacja dostępna na
Publication available on

www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Publikacja *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw* jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw (NTS 2). Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub okresach narastających.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, rolnictwa, dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego.

Część analityczna dostępna jest w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych dostępny będzie w Banku Danych Lokalnych w module danych krótkookresowych www.stat.gov.pl/bdl.

Dyrektor Departamentu
Badań Regionalnych i Środowiska

Dominika Rogalińska

PREFACE

The publication "Information on socio-economic situation of voivodships" is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships (NUTS 2). All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, agriculture, revenue and expenditure of local self-government entities budgets.

Analytical part is presented in PDF format, whereas tables with data are accessible in Excel format. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank in dedicated section of short-term indicators module via our website www.stat.gov.pl/bdl.

*Director of Regional
and Environmental Surveys Department*

Dominika Rogalińska

SPIS TREŚCI	CONTENTS	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Spis treści	<i>Contents</i>	4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	5
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	8
Objaśnienia znaków umownych	<i>Symbols</i>	16
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	17
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	23
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	26
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	35
EMERYTURY I RENTY	<i>RETIREMENT PAY AND PENSIONS</i> ...	38
CENY	<i>PRICES</i>	40
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	45
PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOW- NICTWA	<i>PRODUCTION OF INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>	47
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW	<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTER- PRISES</i>	49
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	51
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERY- TORIALNEGO W 2012 R.	<i>REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTI- TIES IN 2012</i>	54
TABLICE – W ODDZIELNYM PLIKU W FORMACIE EXCEL	<i>TABLES – PLACES IN SEPARATE EXCEL FORMAT FILES</i>	

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

2. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

3. The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

4. Data according to NACE sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.

9. In the publication data in regard to:

1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;;

3) **financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of

rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2013 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE) in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2013 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).

12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Central Statistical Office.

13. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

14. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. The names of some sections of PKD 2007 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje PKD <i>sections of the NACE</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

15. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

15. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

UWAGI METODYCZNE

1. Dane o:

- 1) **ludności** zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności;
- 2) urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

2. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami).

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to, zgodnie z art. 49 ww. ustawy, osoby spełniające co najmniej jedno z kryteriów, w tym między innymi:

- 1) bezrobotni do 25 roku życia;
- 2) długotrwale bezrobotni;
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia;
- 4) bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych;
- 5) bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia;
- 6) bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia;
- 7) bezrobotni niepełnosprawni.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

METHODOLOGICAL NOTES

1. Data concerning:

- 1) **population** are compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 as well as current reporting data on vital statistics and population migration;
- 2) **births and deaths** (including infant deaths) – are calculated according to the definition of infant birth and death – recommended by the World Health Organization (WHO).

2. Data on **average paid employment** include persons employed on the basis of a labour contract on a full and part-time basis, converted to full-time work period.

3. Data on the **unemployed persons registered** in the powiat labour offices are presented in accordance with the Law of 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments).

Unemployed persons with a specific situation on the labour market are the persons who in accordance with the Article 49 of the above-mentioned Law meet at least one of the following criteria of which among others:

- 1) unemployed persons below 25 years of age;
- 2) are long-term unemployed;
- 3) unemployed persons over 50 years of age;
- 4) unemployed persons without occupational qualifications;
- 5) unemployed persons bringing up single-handed at least one child below 18 years of age;
- 6) unemployed persons who after serving a prison sentence did not take up employment;
- 7) disabled unemployed persons.

The long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Unemployed persons without benefits are persons registered in employment offices, in search for work, who either lost or did not acquire rights to benefits.

The **registered unemployment rate** was compiled as a share of registered unemployed persons in the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Stopę napływu bezrobotnych obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby osób aktywnych zawodowo w końcu kwartału.

4. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie do 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

*The **inflow rate of unemployment** is calculated as a ratio of newly registered unemployed persons to the number of economically active persons at the end of a quarter.*

*4. Data on the **economic activity of the population**, aged 15 and more, are compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), which is conducted quarterly using continuous observation method (a sliding survey week). The survey includes the members of households in dwellings selected on a random basis. The LFS data have been calculated on the basis of the exact date of birth.*

*Among the **employed persons** are included all persons aged 15 or more who within the surveyed week:*

- 1) performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as paid employees, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting family economic activity outside agriculture;*
- 2) had work but did not perform it:*
 - a) due to illness, maternity leave or vacation,*
 - b) due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 – exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.*

*The **unemployed** are persons aged 15–74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.*

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

*The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto przypadające na 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw obliczono przyjmując:

- 1) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- 2) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- 3) honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych (wprowadzonego od 1 I 1992 r.) oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

6. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

*The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or a given group) in the number of economically active population aged 15 and more (total or a given group).*

5. Average monthly gross wages and salaries per paid employee in the enterprise sector is calculated assuming the following:

- 1) *personal wages and salaries (excluding wages and salaries of outworkers and apprentices as well as persons employed abroad);*
- 2) *payments from a share in profit or in the balance surplus of co-operatives;*
- 3) *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with labour contract.*

Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee includes the deduction from pay for personal income taxes (introduced on 1 I 1992) and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employees, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, of 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887 with later amendments).

6. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the budgets of the Ministry of National Defence, Ministry of Interior as well as Ministry of Justice.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the source of the Social Insurance Fund and the state budget, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

Retirement pay and pension benefits systems do not provide for the payment of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

7. Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** wyrażona w cenach bazowych, z uwagi na niewystępujący podatek akcyzowy i dotacje przedmiotowe, równa się wartości wyrażonej w cenach producenta.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

8. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

7. Data on the value of sold production of industry (i.e. of mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) are presented excluding VAT and the excise tax, but including the value of objective subsidies for products and services, in so-called basic prices.

The value of sold production of construction presented in basic prices, is equal to the value expressed in producer's prices due to the lack of excise tax and entity subsidies.

Data regarding sold production of industry concerns industrial and non-industrial activities of economic entities included to the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and covers:

- 1) the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;*
- 3) flats agent's fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent's fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.*

8. Information regarding **completed dwellings** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (partly comprising the expansion) as well as dwellings obtained as a result of investment adaptations, together with dwellings obtained from conversion of non-residential spaces. The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e. realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

9. Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** dostosowano do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity ustawy – Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223).

Przychody z całokształtu działalności obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
- 2) przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji);
- 3) pozostałe przychody operacyjne;
- 4) przychody finansowe.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) pozostałe koszty operacyjne;
- 3) koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- 1) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- 2) obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz płatności z nim zrównanych, na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, tj. o podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych.

Wskaźniki:

- 1) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- 2) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

9. Data on **financial results of enterprises** are adapted to the amendment Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223).

Revenues from total activity includes:

- 1) net revenues from sale of products within country and for export which have been manufactured by the entity (goods, semi-finished goods and services) as well as packaging, equipment and third party services if the customers are invoiced for the foregoing together with the purchased products;
- 2) revenues from sale of goods and materials (i.e. current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by entity if they are sold by shops within the company's network along with goods manufactured by other manufacturers);
- 3) other operating revenues;
- 4) financial revenues.

Cost of obtaining revenues from total activity includes:

- 1) cost of products sold, goods and materials related to the basic operating activity, which includes: the value of goods and materials sold as well as total costs decreased by the cost of generating benefits for the needs of the entity and corrected by change in product stocks;
- 2) other operating costs;
- 3) financial costs.

Financial results:

- 1) gross financial result (profit or loss) is a result on economic activity corrected by result on extraordinary events;
- 2) encumbrances of gross financial result include: income tax on legal and natural persons and other payments pursuant to separate regulations;
- 3) net financial result (profit or loss) is obtained after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrance, i.e. income tax on legal and natural persons.

Indices:

- 1) sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net revenues from the sale of products, goods and materials;
- 2) the cost level indicator constitutes the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

- 3) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- 4) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

10. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

11. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych są notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

12. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

13. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych** i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach są miesięczne notowania cen dokonywane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

14. Dane o pogłowie zwierząt gospodarskich prezentowane są według grup produkcyjno-użytkowych. Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu

3) *the profitability rate of gross turnover constitutes the relation of gross financial result to revenues from total activity;*

4) *the profitability rate of net turnover constitutes the relation of net financial result to revenues from total activity.*

10. *The basis for compiling the price indices of consumer goods and services is price observation of representatives of goods and services.*

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the weights system based on the structure of households expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household' budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

11. *The sources of information on retail prices of presented foodstuffs are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of food are collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations are conducted two times a month.*

12. *Data on procurement prices concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.*

13. *The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of quotations from the entire country and from voivodships.*

14. *Data on the farm animal stocks are presented according to production-utility groups. Surveys on the number of pigs and on the production of pigs for slaughter are conducted 3 times a year – in April as of end of March, in August as of end of July and in December as of end of November, while*

lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

15. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływu z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolno, leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy;
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;

2) dotacje celowe:

- a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami),
 - c) otrzymane z państwowych funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

16. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwe-

*surveys on the population of **cattle and other types of farm animals and on the animal production** are conducted twice a year as of June and as of December.*

15. Revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, and receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing;
- d) funds for the additional financing of own tasks acquired from other sources;

2) appropriated allocations:

- a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- b) provided under programs financed with European funds and other foreign non-refundable funds, payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of revenues, expenditures, incomes and outgoings, and funds from foreign sources, according to the Regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments),
- c) allocations received from state appropriated funds,
- d) other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration,

3) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.

16. Expenditures of local self-government entities are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

stycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

17. Zarówno dochody jak i wydatki jednostek samorządu terytorialnego mogą być klasyfikowane według działów i rozdziałów (określających rodzaj działalności) oraz według paragrafów, które systematyzują dochody według rodzaju ich źródeł, a wydatki według szczegółowego ich przeznaczenia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. 2010 Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

- *expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditures on the purchase of materials and services,*
- *allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
- *expenditures on debt servicing,*
 - *expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

17. *Both the revenues and expenditures of local self-government entities may be classified by divisions and chapters (specifying the type of activity) and by paragraphs, which organize the revenues by type of sources and expenditures according to their specific purpose, in accordance with the Regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010, regarding the detailed classification of revenues, expenditures, incomes and outgoings, and funds from foreign sources (Journal of Laws of 2010 No. 38, item 207, with later amendments).*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH*SYMBOLS*

Kreska (-)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak \triangle	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w publikacjach bieżących. <i>data revised.</i>
„W tym” "Of which"	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W I kwartale 2013 r., przy utrzymującej się niekorzystnej koniunkturze w krajach Unii Europejskiej, tempo wzrostu gospodarczego w Polsce było nieco wolniejsze niż w IV kwartale 2012 r. Według wstępnego szacunku, produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 0,5% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 0,7% w IV kwartale 2012 r., 3,5% przed rokiem). Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB był nadal eksport netto (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +1,4 p.proc.), przy negatywnym wpływie popytu krajowego (-0,9 p.proc.). Ujemny wpływ spożycia ogółem (-0,1 p.proc.) spowodowany był obniżeniem spożycia publicznego przy neutralnym wpływie spożycia indywidualnego. Na negatywny wpływ akumulacji na tempo wzrostu gospodarczego (-0,8 p.proc.)łożył się ujemny wpływ przyrostu rzeczowych środków obrotowych (-0,5 p.proc.) oraz ujemny wpływ popytu inwestycyjnego (-0,3 p.proc.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej, podobnie jak w poprzednim kwartale, była wyższa w skali roku o 0,6%. Utrzymał się wzrost wartości dodanej w sektorze usług. Pogłębił się spadek w budownictwie (do 12,4%), a w przemyśle oraz handlu i naprawie pojazdów samochodowych wartość dodana brutto była tylko nieznacznie niższa niż przed rokiem (odpowiednio spadek o 0,3% i 0,2%).

W I kwartale 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 2,0% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. (przed rokiem wzrost o 4,7%). Spadek produkcji przemysłowej odnotowano w 11 województwach, od 8,4% w woj. świętokrzyskim do 0,2% woj. łódzkiego. W pozostałych województwach wystąpił wzrost, największy w woj. zachodniopomorskim (o 8,8%) i podlaskim (o 5,2%). Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) w I kwartale br. była o 15,1% niższa niż przed rokiem, kiedy notowano wzrost o 14,6%.

W I kwartale 2013 r. badane przedsiębiorstwa niefinansowe uzyskały słabsze niż w analogicznym okresie ub. roku wyniki finansowe. Obniżyły się przychody z całokształtu działalności oraz, w mniejszej skali, koszty ich uzyskania, w rezultacie czego wskaźnik poziomu kosztów był gorszy niż przed rokiem. Nieznacznie pogorszył się także wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. W skali roku obniżył się zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto, jak i netto. Najgłębsze pogorszenie wszystkich wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach woj. świętokrzyskiego, a największą poprawę większości wskaźników – w przedsiębiorstwach woj. warmińsko-mazurskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów zmniejszył się udział przedsiębiorstw rentownych, obniżył się także ich udział w przychodach z całokształtu działalności.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. było o 2,1% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 5,3%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największe – w woj. podkarpackim, pomorskim i zachodniopomorskim (po 3,4%); najmniejsze – w opolskim i świętokrzyskim (po 0,5%). Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw utrzymała się na poziomie sprzed roku i wyniosła 43,1 p.proc.

W I kwartale 2013 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,8% niższe niż w I kwartale 2012 r. (przed rokiem wzrost o 0,6%). Spadek odnotowano w 13 województwach – od 4,6% w opolskim do 0,1% w zachodniopomorskim. W województwach wielkopolskim, dolnośląskim i warmińsko-mazurskim wystąpił wzrost – odpowiednio o 1,3%, 0,4% i 0,2%.

W końcu marca 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 2314,5 tys. osób bezrobotnych, tj. o 8,1% więcej niż przed rokiem. Zwiększenie liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach; w 7 powyżej średniej krajowej. Największy wzrost bezrobotnych zarejestrowanych wystąpił w woj. małopolskim i mazowieckim (po 11,7%); najmniejszy – w zachodniopomorskim i lubuskim (odpowiednio o 2,0% i 2,3%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca 2013 r. wyniosła 14,3%, tj. o 1,0 p.proc. więcej niż przed rokiem. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w woj. warmińsko-mazurskim (22,3%), kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (po 18,9%), a najniższą w woj. wielkopolskim (10,7%) i mazowieckim (11,6%). W porównaniu z marcem 2012 r. stopa bezrobocia zwiększyła się we wszystkich województwach, od 0,4 p.proc. w woj. lubuskim i zachodniopomorskim do 1,3 p.proc. w woj. opolskim.

Wzrost zarówno liczby bezrobotnych (o 7,5%), jak i stopy bezrobocia (o 0,8 p.proc. do poziomu 11,3%) wskazują również wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za I kwartał 2013 r. Według BAEL spadła liczba pracujących (o 0,7%) oraz wskaźnik zatrudnienia. Słabsza niż przed rokiem była relacja liczby osób niepracujących do pracujących.

W I kwartale br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z poprzednim kwartałem wyniósł 0,2%. W stopniu wyższym niż przeciętnie wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,9%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,5%) oraz towarów usług związanych z rekreacją i kulturą (o 0,8%). Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano w 14 województwach, w tym największy w lubuskim i warmińsko-mazurskim (po 0,4%). Spadek cen natomiast wystąpił w województwie lubelskim (o 0,1%), a w opolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych nie uległy zmianie.

W skali roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w I kwartale br. odnotowano we wszystkich województwach; najwyższy – o 1,6% w woj. lubuskim, a najniższy – o 0,9% w woj. lubelskim, wobec średnio w kraju o 1,3%. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych zanotowano w większości grup towarów i usług, w tym najwyższy – napojów alkoholowych napojów bezalkoholowych (o 2,5%).

Na rynku rolnym w marcu br. niższe niż przed rokiem były średnie ceny żyta, mleka krowiego, żywca wołowego oraz prosiąt do dalszego chowu. Natomiast wyższe były ceny pszenicy, żywca wieprzowego i ziemniaków jadalnych. Wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia trzody chlewnej według stanu w końcu marca 2013 r., wskazują na dalszą, ale mniejszą niż w poprzednim badaniu, redukcję w chowie tego gatunku. W skali roku spadek pogłowia trzody wystąpił w 14 województwach, w granicach od 13,3% w małopolskim do 0,2% w łódzkim. Wzrost pogłowia odnotowano w podkarpackim (o 1,7%) i wielkopolskim (o 0,1%).

BASIC TREND

In the first quarter of 2013, with continuing economic downturn in European Union's countries, economic growth in Poland was slightly slower than in the fourth quarter of 2012. By preliminary estimate, real gross domestic product (GDP) grew by 0.5% compared with the same quarter of the previous year (after growth by 0.7% in the fourth quarter of 2012 and by 3.5% last year). The main factor of GDP growth was still net exports (which influence economic growth by +1.4 percentage point) whereas domestic uses (-0.9 percentage point) contributed negatively. Negative impact of total consumption expenditure (-0.1 percentage point) was due to decrease of public final consumption expenditure while individual consumption expenditure was neutral. Negative impact of gross capital formation on GDP growth (-0.8 percentage point) reflected a negative impact of both, changes in inventories (-0.5 percentage point) and gross fixed capital formation (-0.3 percentage point).

Gross value added in national economy, as in the previous quarter, increased by 0.6% year-to-year. The growth of gross value added in services remained on the same level. In constriction gross value added recorded deeper decrease (by 12.4%), and gross value added was slightly lower than a last year in industry and in trade and repair of motor vehicles (dropped by 0.3% and 0.2% respectively).

In the first quarter of 2013, sold production of industry (in constant prices) was 2.0% lower than in the corresponding period of the previous year (last year increased by 4.7%). Decreases of production of industry were observed in 11 voivodships, ranged from 8.4% in świętokrzyskie to 0.2% in łódzkie voivodships. Increases were noted in the rest of voivodships, the highest in zachodniopomorskie (by 8.8%) and podlaskie (by 5.2%). Sold construction and assembly production (in constant prices) in the first quarter of 2013 was by 15.1% lower than a year before, when an increase by 14.6% was noted.

In the first quarter of 2013, the financial results gained by surveyed enterprises were weaker than those recorded in the same quarter of the previous year. A decrease of revenues from total activity was noted, but not as deep as costs of revenues acquisition, consequently the cost level indicator was worse than in the previous year. Over the year, there was a slight decrease in sales profitability rate of products, goods and materials. Profitability rate of gross and net turnover downturn. The deepest deterioration in all indicators in enterprises was observed in świętokrzyskie voivodship, whereas the improvement of most indicators was observed in warmińsko-mazurskie voivodship. In total number of surveyed enterprises share of enterprises showing net profit decreased, as well as their share in revenues.

In the first quarter of 2013, average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector rose by 2.1% compared with the corresponding period of the previous year (increased by 5.3% a year before). Increases of wages and salaries were recorded in all voivodships, the highest in podkarpackie, pomorskie and zachodniopomorskie (each by 3.4%); the lowest in opolskie and świętokrzyskie (both by 0.5%). The range of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector between the highest and the lowest result in voivodships in relation to national average remained unchanged compared with the previous year and recorded 43.1 percentage points.

In the first quarter of 2013, average paid employment in the enterprise sector decreased by 0.8% compared with the first quarter of 2012 (growth by 0.6% a year before). Decreases were recorded in 13 voivodships, ranged from 4.6% in opolskie to 0.1% in zachodniopomorskie. In wielkopolskie, dolnośląskie and warmińsko-mazurskie voivodships average paid employment increased by 1.3%, 0.4% and 0.2% respectively.

At the end of March 2013 in labour offices, 2314.5 thous. unemployed persons were registered, i.e. by 8.1% more than a year before. Increases of the number of unemployed persons were noted in all voivodships, in 7 voivodships – above the national average. The highest growth of registered unemployed persons were noted in małopolskie and mazowieckie (both by 11.7%); the lowest – in zachodniopomorskie and lubuskie (2.0% and 2.3% respectively).

Registered unemployment rate at the end of March 2013 reached 14.3%, 1.0 percentage point more than a year before. The highest unemployment rate was noted in warmińsko-mazurskie (22.3%), kujawsko-pomorskie and zachodniopomorskie (both by 18.9%) voivodships, the lowest in wielkopolskie (10.7%) and mazowieckie (11.6%) voivodships. Registered unemployment rate in all voivodships was higher compared with March 2012; ranged from 0.4 percentage point in lubuskie and zachodniopomorskie to 1.3 percentage point in opolskie.

Increases in both – the number of unemployed persons (by 7.5%) and unemployment rate (by 0.8 percentage point to 11.3%) also show the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the first quarter of 2013. According to the LFS, the number of employed persons decreased (by 0.7%), as well as employment rate. The relation between number of persons not working to number of employed persons was worst than a year before.

In the first quarter of 2013, prices of consumer goods and services increased by 0.2% compared with the previous quarter. More than average rose the prices of food and non-alcoholic beverages (by 1.9%), alcoholic beverages and tobacco (by 1.5%) and goods and services related to recreation and culture (by 0.8%). Increases of consumer goods and services were noted in 14 voivodships, the highest in lubuskie and warmińsko-mazurskie (both by 0.4%). Whereas decreases of prices were recorded in lubelskie (by 0.1%), in opolskie prices of consumer goods and services remained unchanged compared with the same period of the previous year.

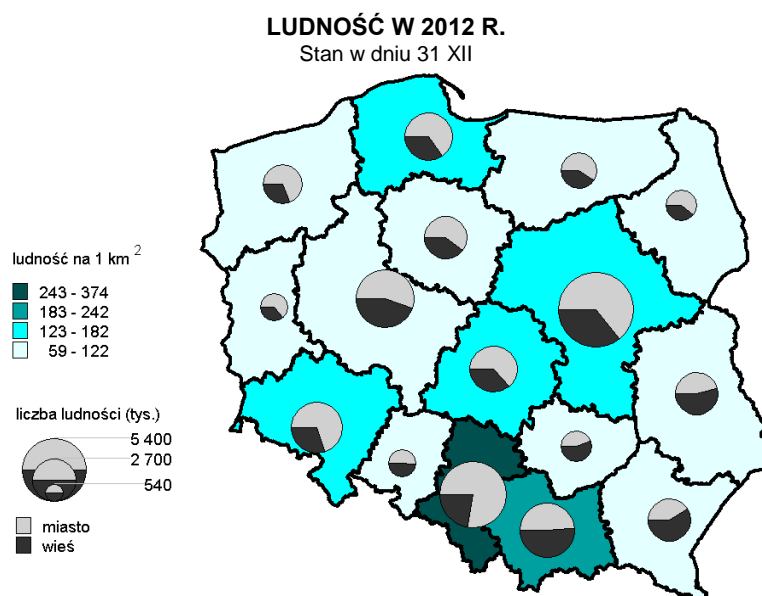
Over the year increases of prices of consumer goods and services in the first quarter of the current year were recorded in all voivodships; the highest in lubuskie – by 1.6%, the lowest in lubelskie – by 0.9%, where average was 1.3%. Rise in prices of consumer goods and services was recorded for most components of goods and services included the highest – alcoholic beverages and tobacco (by 3.3%), education (by 2.7%) and prices of food and non-alcoholic beverages (by 2.5%).

On the agricultural market in March 2013, the average prices of rye, cow's milk, beef and piglets were lower than a year before. However higher prices were noted for wheat, pork and edible potatoes. The results of sample survey of the pigs' population, according to the state at the end of March 2013, has shown deeper – but less significant than in the previous survey – reduction of pigs' heads. Over the year pigs' heads decreased in 14 voivodships, ranged from 13.3% in małopolskie to 0.2% in łódzkie. Increases were noted in podkarpackie (by 1.7%) and wielkopolskie (by 0.1%) voivodships.

LUDNOŚĆ

W końcu 2012 r. **liczba ludności** zamieszkałej w Polsce wyniosła 38533,3 tys., tj. o ok. 5,1 tys. mniej niż przed rokiem. Tempo przyrostu ludności wyniosło minus 0,01% (wobec 0,02% w 2011 r.), co oznacza, że na każde 100 tys. mieszkańców Polski ubył 1 osoba. Główną przyczyną spadku liczby ludności było znaczne obniżenie przyrostu naturalnego oraz pogłębiające się, ujemne saldo migracji na pobyt stały.

Nadal malała liczba i udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności kraju. W 2012 r. **ludność miejska** stanowiła 60,6% (spadek w skali roku o 0,1 p.proc.), a najniższy udział w kraju notowano w województwie podkarpackim (41,3%). Wskaźnik urbanizacji był wyższy niż przeciętnie w 7 województwach, w tym najwyższy w śląskim (77,6%).

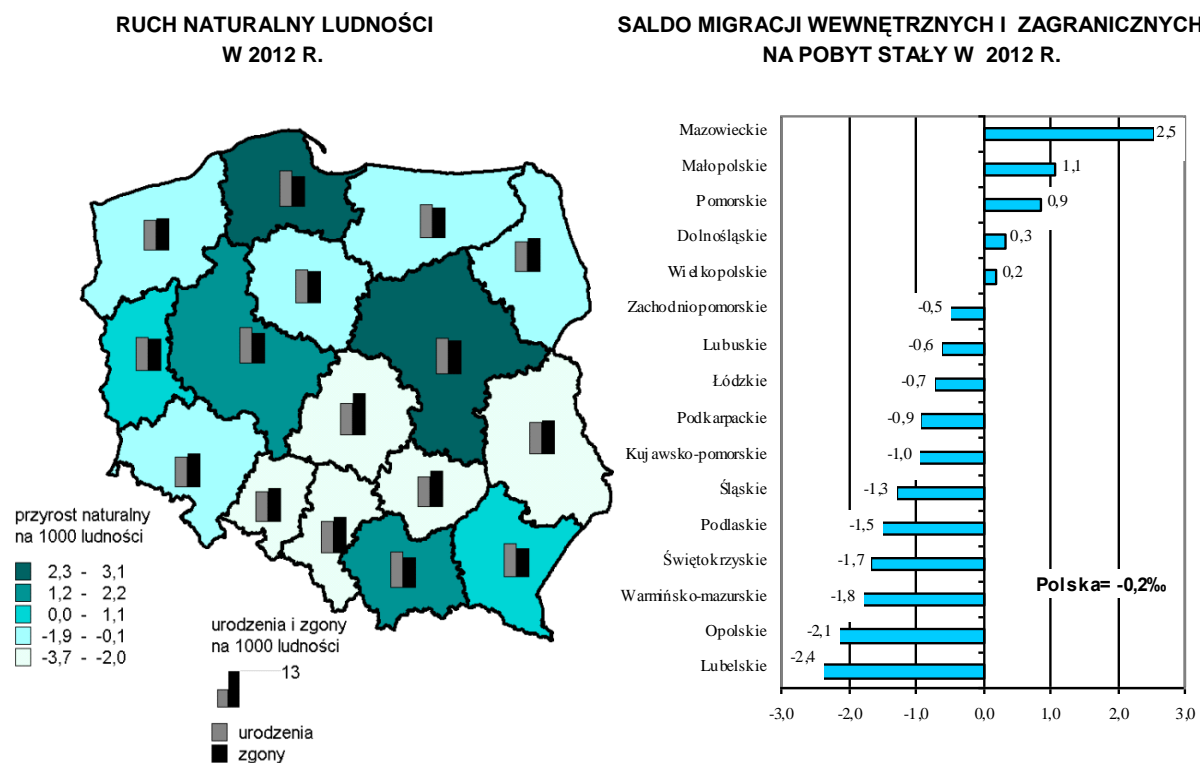

W 2012 r. zarejestrowano 386,3 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 2,2 tys. mniej niż przed rokiem. Spadek liczby urodzeń odnotowano trzeci rok z kolei, po wzroście notowanym w latach 2004-2009. Współczynnik urodzeń obniżył się w skali roku o 0,1 pkt i wyniósł 10,0‰. Liczba urodzeń na 1000 ludności, podobnie jak przed rokiem była najwyższa w województwach pomorskim (11,0), wielkopolskim (10,9) oraz mazowieckim (10,8). W 11 województwach współczynnik urodzeń nie przekroczył średniej dla kraju, najniższy zanotowano w opolskim (8,8‰).

W 2012 r. **zmarło** 384,8 tys. osób, tj. o 9,3 tys. więcej niż rok wcześniej (w 2011 r. spadek o 3,0 tys.). Współczynnik zgonów wzrósł z 9,7‰ w 2011 r. do 10,0‰ w analizowanym okresie, przy czym w 9 województwach był niższy niż przeciętnie w kraju. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (8,6‰). Natomiast najwyższy wskaźnik ponownie wystąpił w łódzkim (12,4‰).

Kolejny rok utrzymuje się pozytywny trend malejącej umieralności niemowląt. W 2012 r. liczba **zgonów niemowląt** wyniosła 1,8 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) obniżył się w skali roku o 0,1 pkt do poziomu 4,6‰. W 9 województwach zanotowano niższą wartość wskaźnika niż przeciętnie w kraju, najniższą w świętokrzyskim (3,6‰). Natomiast najwyższy współczynnik zgonów był w województwach: dolnośląskim (6,3‰), opolskim (6,2‰) i lubuskim (6,0‰).

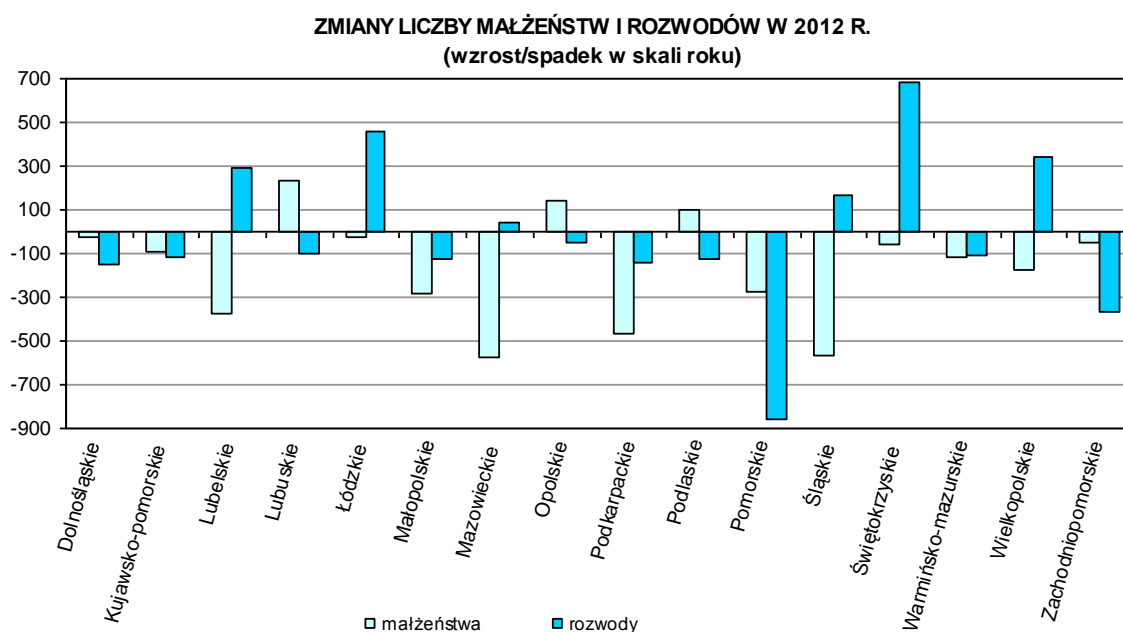
W 2012 r. **przyrost naturalny** był dodatni i wyniósł 1,5 tys. osób (wobec 12,9 tys. w 2011 r. i 34,8 tys. w 2010 r.). Dodatni przyrost naturalny wystąpił siódmy rok z rzędu, jednak w końcu w 2012 r. notowana wartość była najniższa od 2006 r. Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 0,0‰, wobec 0,3‰ w 2011 r. i 0,9‰ w 2010 r. W 8 województwach wskaźnik był wyższy niż przeciętnie w kraju, przy czym najwyższy odnotowano w pomorskim (2,0‰) i wielkopolskim (1,8‰). Najniższy przyrost naturalny na 1000 ludności nadal występuje w województwach łódzkim (minus 3,0) i świętokrzyskim (minus 1,9).

W 2012 r. podobnie jak w latach poprzednich ogólne **saldo migracji** na pobyt stały było ujemne, a w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 0,2 (wobec minus 0,1 w 2011 r.). W 11 województwach wskaźnik był niższy niż przeciętnie w kraju, a najniższe wartości osiągnęło lubelskie (minus 2,4‰) i opolskie (minus 2,1‰). Natomiast najwyższe, dodatnie saldo migracji odnotowano w województwie mazowieckim (2,5‰).

W czwartym z kolei roku odnotowano spadek liczby nowo zawartych małżeństw. W 2012 r. zawarto 203,9 tys. **związków małżeńskich**, tj. o 2,6 tys. mniej niż w roku poprzednim. Współczynnik małżeństw wyniósł 5,3‰ (w 2011 r. 5,4‰). Najmniej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności zawarto w województwach łódzkim i zachodniopomorskim (po 5,0), a najwięcej w podkarpackim (5,6).

W 2012 r. **rozwiódł** się 64,4 tys. par małżeńskich, tj. na poziomie zbliżonym do notowanego w roku poprzednim. Współczynnik rozwodów nie zmienił się w skali roku i wyniósł 1,7‰, przy czym w 7 województwach był wyższy niż przeciętnie w kraju. Najwyższym wskaźnikiem rozwodów charakteryzowały się województwa dolnośląskie i lubuskie (po 2,0‰), a najniższym – podkarpackie (1,0‰).

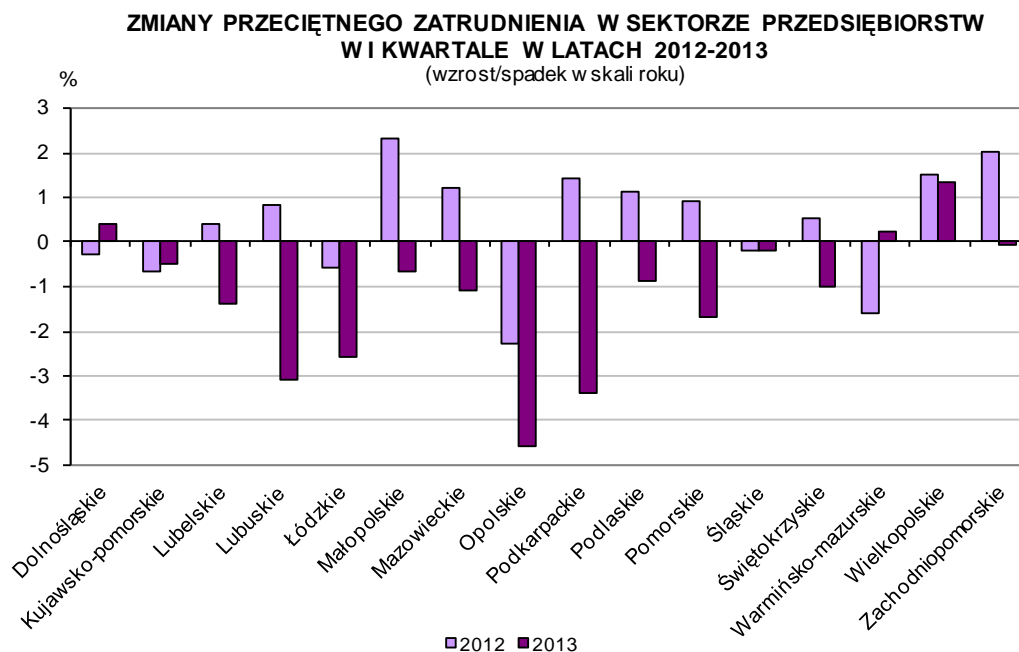

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. było niższe niż w analogicznym okresie ur. roku. W końcu marca 2013 r. zarówno liczba bezrobotnych zarejestrowanych jak i stopa bezrobocia były wyższe niż przed rokiem. Zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia, ale w dalszym ciągu liczebność tej grupy bezrobotnych utrzymywała się na wysokim poziomie.

Wstępne wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za I kwartał 2013 r. również wskazują na trudną sytuację na rynku pracy – odnotowano wzrost zarówno liczby bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia w ujęciu rocznym. Ponadto zmniejszyła się liczba pracujących, obniżył wskaźnik zatrudnienia, relacja niepracujących do pracujących uległa pogorszeniu.

W I kwartale 2013 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 5500,4 tys. osób i było o 0,8% niższe niż w analogicznym okresie 2012 r. (wobec wzrostu o 0,6% przed rokiem). Zmniejszenie zatrudnienia odnotowano m.in. w budownictwie (o 7,3%), w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,6%) oraz przemyśle (o 1,1%), natomiast zwiększenie m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 2,9%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,5%). W 13 województwach wystąpił spadek przeciętnego zatrudnienia, najgłębszy w opolskim (o 4,6%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, największy w wielkopolskim (o 1,3%).

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w I kwartale 2013 r. wyniosło 2450,9 tys. osób i w skali roku zmalało o 1,1%. Spadek wystąpił w 13 województwach, od 4,4% w opolskim do 0,3% w podlaskim. Wzrost zatrudnienia odnotowano w 2 województwach, o 1,4%

w zachodniopomorskim i o 0,1% w pomorskim. W województwie śląskim przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się na poziomie sprzed roku.

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie było o 7,3% niższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 446,0 tys. osób. Zmniejszenie zatrudnienia odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 15,6% w lubuskim do 1,0% w śląskim.

Przeciętne zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych wyniosło 1117,9 tys. osób i w stosunku do I kwartału 2012 r. zmniejszyło się o 0,2%. Spadek zatrudnienia odnotowano w 10 województwach, najgłębszy w pomorskim (o 7,6%) i podkarpackim (o 7,4%). W 5 województwach wystąpił wzrost zatrudnienia, w granicach od 6,5% w wielkopolskim do 0,3% w lubelskim. W województwie mazowieckim przeciętne zatrudnienie pozostało na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii było o 0,3% wyższe niż w analogicznym okresie 2012 r. i wyniosło 109,7 tys. osób. Zwiększenie zatrudnienia odnotowano w 8 województwach, w granicach od 7,2% w pomorskim do 1,9% w warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek, przy czym najgłębszy w lubuskim (o 12,9%).

Przeciętne zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości w I kwartale 2013 r. wyniosło 93,9 tys. osób i w skali roku zmalało o 3,6%. Spadek zatrudnienia odnotowano w 13 województwach, w tym najgłębszy w pomorskim (o 12,6%). W 2 województwach nastąpił wzrost – o 1,9% w śląskim i 0,4% w wielkopolskim. W województwie dolnośląskim przeciętne zatrudnienie utrzymało się na poziomie odnotowanym w I kwartale 2012 r.

Przeciętne zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej ukształtowało się na poziomie 172,4 osób i w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. zwiększyło się o 2,9%. Wzrost zatrudnienia odnotowano w 8 województwach, w granicach od 17,2% w łódzkim do 1,0% w opolskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek zatrudnienia, w tym najgłębszy w podkarpackim (o 21,5%).

Przeciętne zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej było o 2,5% wyższe niż przed rokiem i wyniosło 314,3 tys. osób. Wzrost zatrudnienia zaobserwowano w 9 województwach, największy w warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek, w tym najgłębszy w śląskim (o 10,6%).

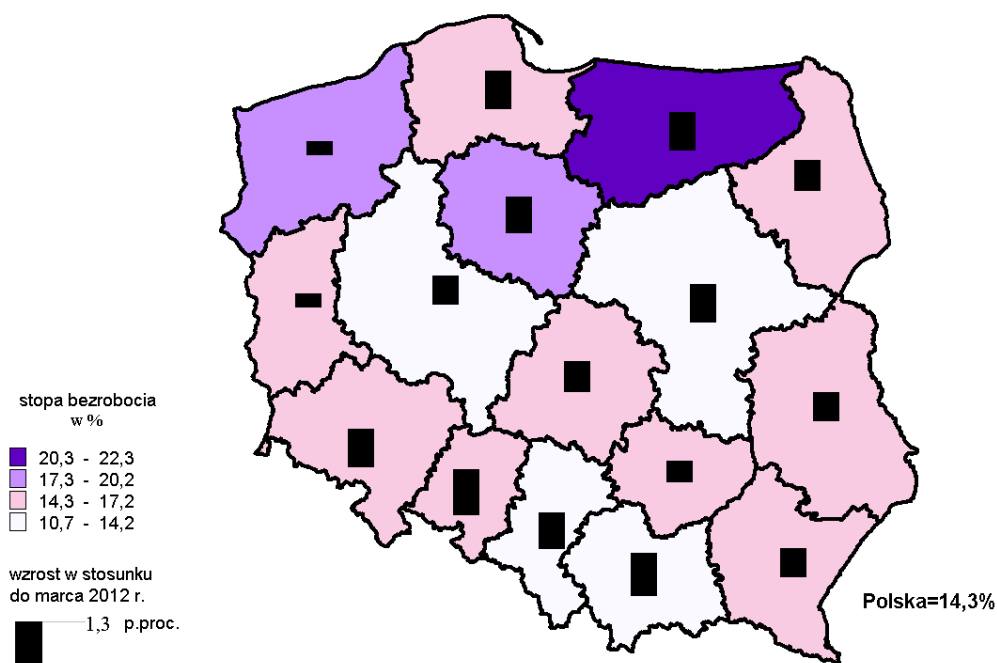
W końcu marca 2013 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 2314,5 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 172,5 tys. (o 8,1%) więcej niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Wzrost liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, największy w małopolskim i mazowieckim (po 11,7%), a najmniejszy w zachodniopomorskim (o 2,0 %).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu marca 2013 r. wyniosła 14,3% przeciętnie w kraju i była o 1,0 p.proc. wyższa niż przed rokiem. Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, przy czym największy w opolskim (o 1,3 p.proc.) i małopolskim (o 1,2 p.proc.), a najmniejszy w lubuskim i zachodniopomorskim (po 0,4 p.proc.).

Pogłębia się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu marca 2013 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 11,6 p.proc. (wielkopolskie – 10,7%, warmińsko-mazurskie – 22,3%) i w skali roku rozpiętość ta zwiększyła się o 0,3 p.proc. Podobnie jak przed rokiem, do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza warmińsko-mazurskim, należały kujawsko-pomorskie i zachodniopomorskie (po 18,9%). Najniższą stopę bezrobocia, poza wielkopolskim, odnotowano w województwie mazowieckim (11,6%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2013 R.

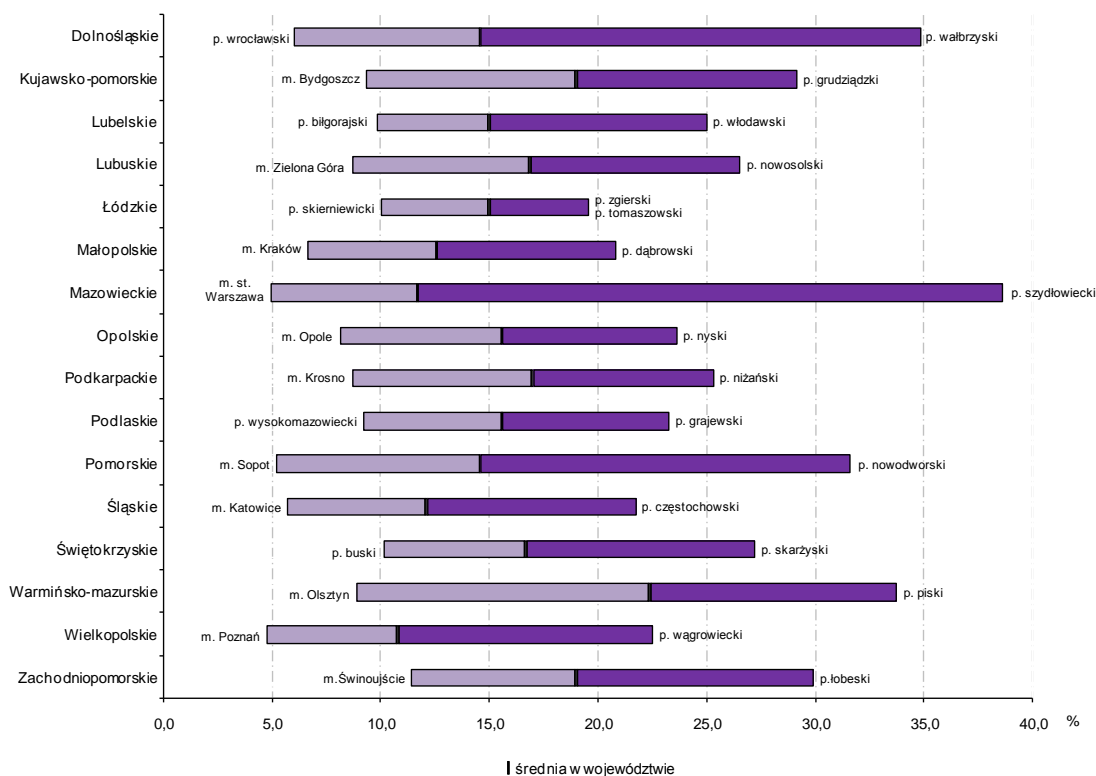
Stan w końcu marca

Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów obserwuje się zwiększenie rozpiętości pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika w województwie mazowieckim (38,6% w powiecie szydłowieckim i 4,9% w powiecie m.st. Warszawa), w którym wystąpiło największe zróżnicowanie wewnątrzwojewódzkie (33,7 p.proc.). Natomiast w województwie łódzkim, w którym rozpiętość była minimalna (9,5 p.proc.), odnotowano zmniejszenie różnicy pomiędzy skrajnymi wartościami (19,5% w powiatach tomaszowskim i zgierskim oraz 10,0% w powiecie skierniewickim).

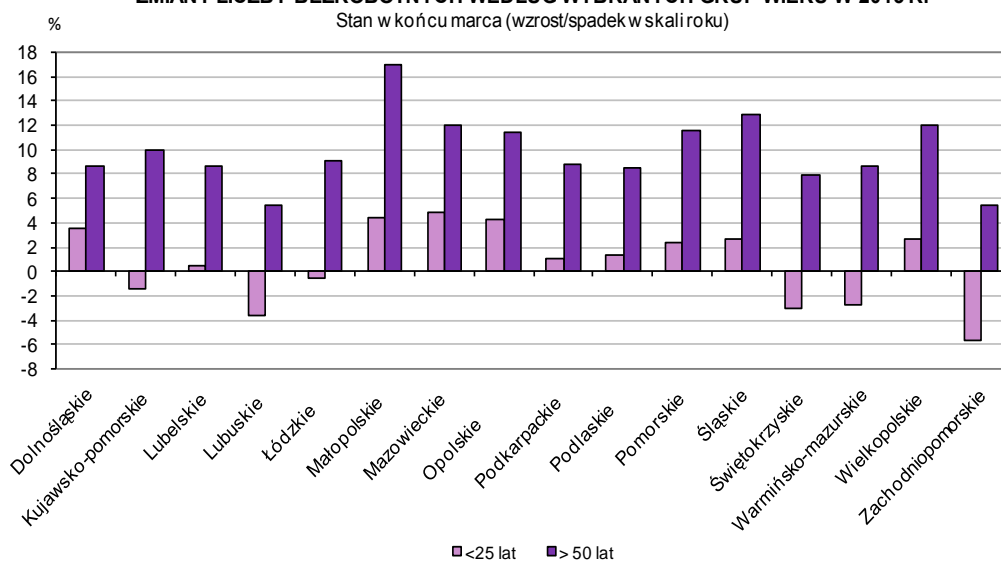
W ujęciu rocznym odnotowano wzrost (o 7,5%) liczby osób **bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**. W końcu marca 2013 r. ich liczba wyniosła 2092,4 tys. osób, z czego najliczniejszą grupę, tj. 1136,0 tys. osób nadal stanowili długotrwale bezrobotni, a ich udział nieznacznie wzrósł w skali roku (o 0,1 p.proc. do 54,3%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R. Stan w końcu marca

Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy najbardziej wzrosła wśród osób samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (o 10,5% w skali roku) jak również osób powyżej 50 roku życia (o 10,2%). Na poziomie województw, najwięcej osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia przybyło w mazowieckim (wzrost o 17,1%), a w kategorii osób powyżej 50 roku życia – w małopolskim (o 17,0%).

ZMIANY LICZBY BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYBRANYCH GRUP WIEKU W 2013 R. Stan w końcu marca (wzrost/spadek w skali roku)

W największym stopniu, w grupie bezrobotnych w szczególnej sytuacji, wzrósł odsetek osób powyżej 50 roku życia (o 0,6 p.proc.). We wszystkich województwach obserwowano wzrost udziału tych osób, w tym największy w małopolskim i zachodniopomorskim (po 1,1 p.proc., odpowiednio do 21,5% i 29,3%). Pomimo odnotowanego spadku udziału wśród bezrobotnych do 25 roku życia (z 22,5% do 21,1% ogółu bezrobotnych w szczególnej sytuacji), nadal liczebność tej grupy pozostaje wysoka. W końcu marca 2013 r. 442,5 tys. osób w wieku 15-24 było zarejestrowanych jako bezrobotne, z czego najwięcej w województwie mazowieckim (52,1 tys.), a najmniej w opolskim (10,7 tys.). Zmniejszył się również udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych – na poziomie kraju (o 0,3 p.proc. do 32,4%), jak i większości województw (w największym stopniu obniżył się w łódzkim – o 1,2 p.proc. do 35,1%). Natomiast w 3 województwach odsetek tej grupy bezrobotnych wzrósł, w tym najbardziej w podlaskim (o 1,0 p.proc. do 33,7%).

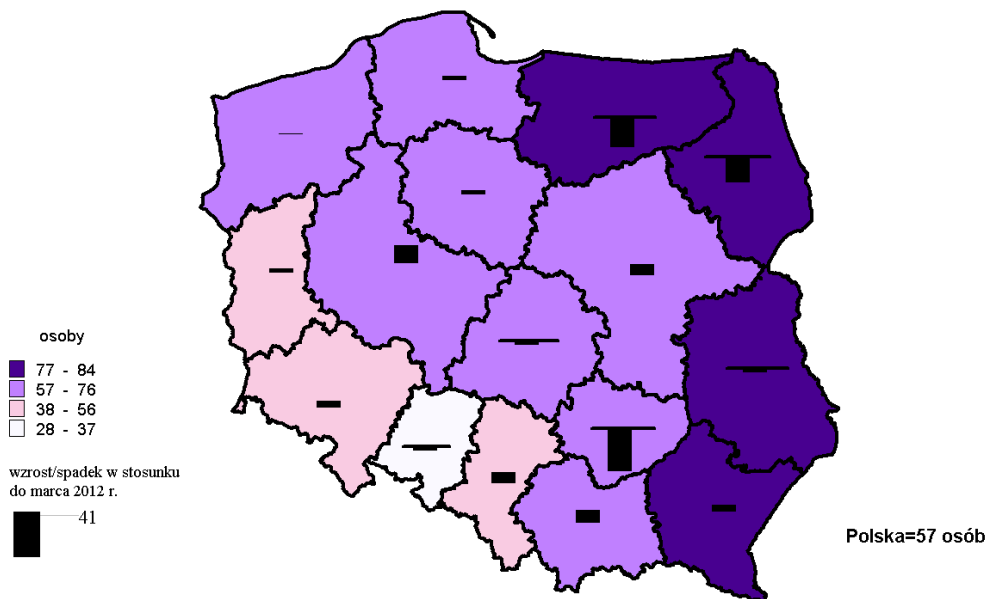
W I kwartale 2013 r. r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 756,7 tys. osób i w stosunku do analogicznego okresu ub. roku wzrosła o 9,3% (wobec spadku o 5,7% przed rokiem). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku o 0,3 p.proc. i wyniósł 80,5%. Wzrósł również odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 3,7 p.proc. do 6,6%), osób zamieszkałych na wsi (o 1,4 p.proc. do 40,8%) oraz absolwentów (o 0,7 p.proc. do 9,7%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem pozostał udział osób dotychczas niepracujących (17,0%).

Z ewidencji bezrobotnych w okresie styczeń-marzec 2013 r. **skreślono** 579,1 tys. osób, tj. o 8,6% więcej niż przed rokiem (wobec spadku o 3,9% w analogicznym okresie ub. roku), w tym 44,7% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych stanowili wykreśleni z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

W końcu marca 2013 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (2,0%), natomiast najniższą w lubelskim i mazowieckim (po 1,0%); przy średniej dla kraju 1,3%.

LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA 1 OFERTĘ PRACY W 2013 R.

Stan w końcu marca

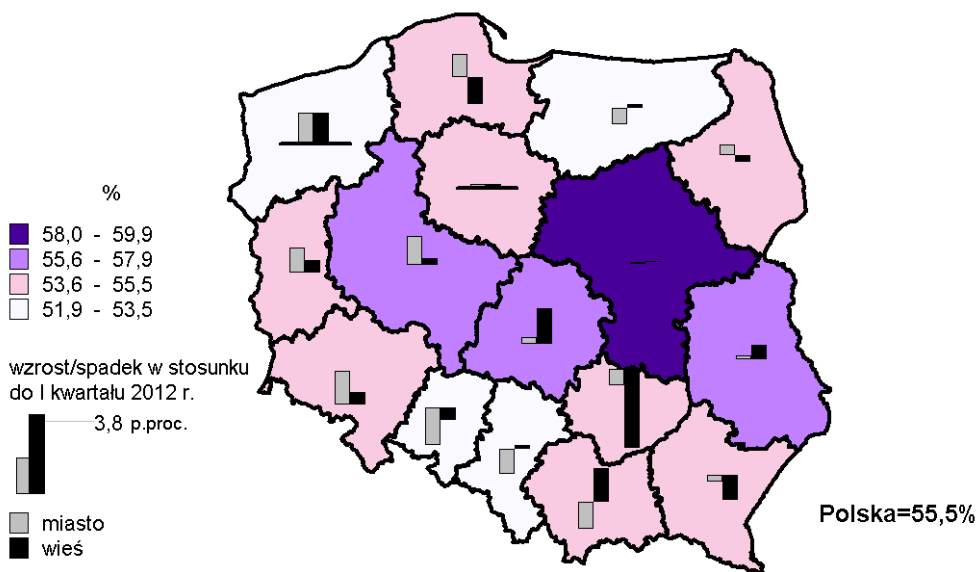

W końcu marca 2013 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 57 osób bezrobotnych (przed rokiem 50 osób). Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwie opolskim (28 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w podlaskim (84 osoby), lubelskim (83 osoby) i podkarpackim (82 osoby).

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**¹ w I kwartale 2013 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** liczyła 17235 tys. osób, tj. o 29 tys. (o 0,2%) więcej niż przed rokiem. Wzrost liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 7 województwach, największy w pomorskim (o 11,2%). W 8 województwach wystąpił spadek, najgłębszy w opolskim (o 8,0%). W województwie warmińsko-mazurskim populacja aktywnych zawodowo pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 55,5% i był nieznacznie wyższy (o 0,1 p.proc.) w porównaniu z I kwartałem 2012 r. Wzrost wystąpił w 10 województwach, największy w zachodniopomorskim (o 1,5 p.proc.). W 5 województwach zaobserwowano obniżenie współczynnika, w największym stopniu w świętokrzyskim (o 2,5 p.proc.). W województwie mazowieckim współczynnik ukształtował się na poziomie sprzed roku. Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (59,9%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (51,9%).

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W I KWARTALE 2013 R. I JEGO ZMIANY W PODZIALE NA MIASTO-WIEŚ

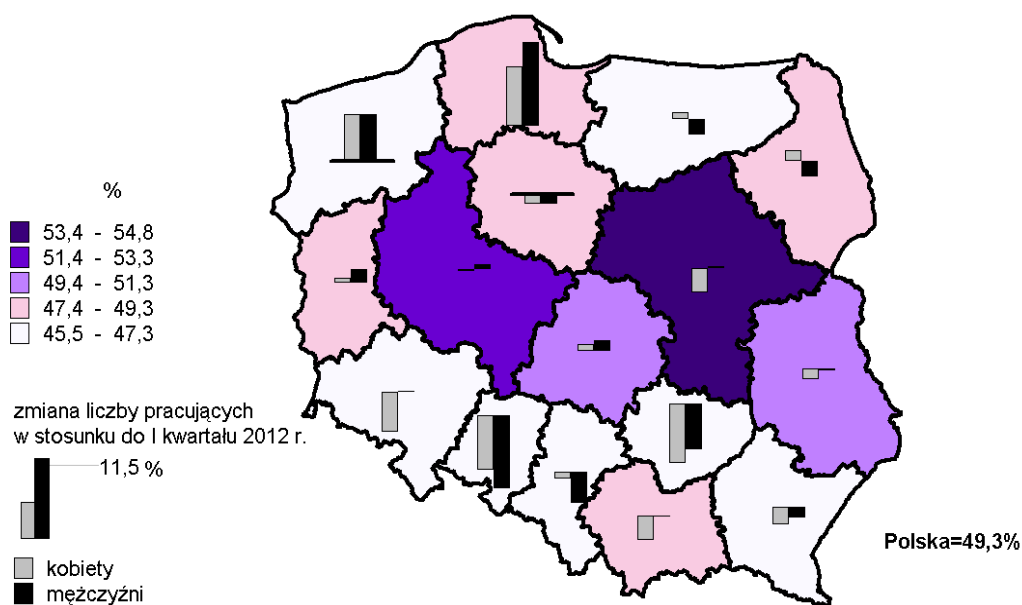
Liczba **pracujących** wyniosła 15291 tys. osób i w skali roku zmalała o 0,7% (tj. o 107 tys.). Spadek wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w opolskim (o 8,9%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost liczby pracujących, największy w pomorskim (o 10,0%). Obniżyła się zarówno liczba pracujących kobiet (o 1,3%), jak i nieznacznie mężczyzn (o 0,2%). Spadek liczby pracujących kobiet wystąpił

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

w 10 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 8,1%), natomiast w pozostałych województwach odnotowano wzrost, w tym największy w pomorskim (o 8,2%). Kobiety stanowiły 44,5% ogółu pracujących, a największy ich udział odnotowano w województwie łódzkim (45,8%), najmniejszy zaś w wielkopolskim (42,9%).

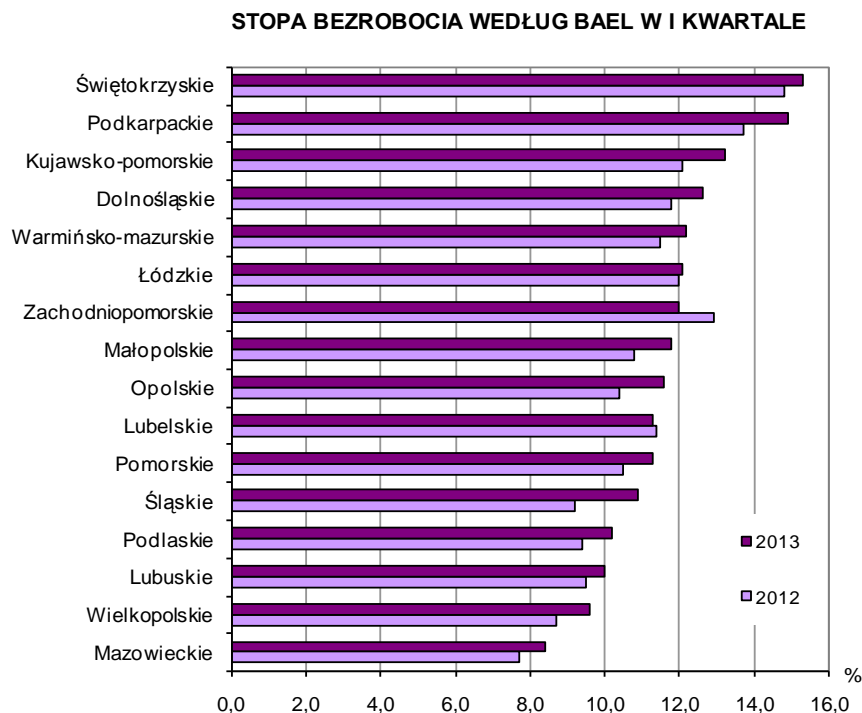
Wskaźnik zatrudnienia w I kwartale 2013 r. ukształtował się na poziomie 49,3% i był wyższy w mieście (49,4%) niż na wsi (49,1%). W dalszym ciągu utrzymywała się przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn – 57,1%, kobiet – 42,0%). Najwyższym wskaźnikiem nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (54,8%), z kolei najniższym warmińsko-mazurskie (45,5%). W stosunku do I kwartału 2012 r. wskaźnik zatrudnienia obniżył się w 10 województwach, a najgłębszy spadek wystąpił w świętokrzyskim (o 2,4 p.proc.). W pozostałych województwach odnotowano wzrost wskaźnika, w tym w największy w zachodniopomorskim (o 1,8 p.proc.).

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA I ZMIANY LICZBY PRACUJĄCYCH WEDŁUG PŁCI W I KWARTALE 2013 R.

W I kwartale 2013 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 1944 tys. osób i zwiększyła się o 7,5% (tj. o 135 tys. osób) w skali roku. Wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do analogicznego okresu ub. roku odnotowano w 13 województwach, największy w pomorskim (o 19,8%), a najmniejszy w opolskim (o 2,3%). W województwach lubelskim, zachodniopomorskim i świętokrzyskim wystąpił spadek, odpowiednio o 1,6%, o 2,5% i o 3,1%).

Stopa bezrobocia według BAEL w I kwartale 2013 r. wyniosła średnio 11,3% i była o 0,8 p.proc. wyższa niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika odnotowano w 14 województwach, w tym największy w śląskim (o 1,7 p.proc.). W województwie zachodniopomorskim i lubelskim wystąpił spadek (odpowiednio o 0,9 p.proc. i 0,1 p.proc.). Najniższą wartością stopy bezrobocia charakteryzowały się województwa mazowieckie (8,4%) i wielkopolskie (9,6%), natomiast najwyższą – świętokrzyskie (15,3%) i podkarpackie (14,9%).

Stopa bezrobocia **mężczyzn** wyniosła 10,8% i zwiększyła się o 0,7 p.proc. w stosunku do I kwartału 2012 r. Najniższą wartość osiągnęła w województwie wielkopolskim (8,0%), a najwyższą w świętokrzyskim (15,1%) i podkarpackim (15,0%). Wzrost stopy bezrobocia mężczyzn odnotowano w 11 województwach, największy w opolskim (o 1,8 p.proc.), podkarpackim i śląskim (po 1,7 p.proc.). W pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w dolnośląskim i lubelskim (po 0,7 p.proc.). Stopa bezrobocia **kobiet** była wyższa niż mężczyzn i wyniosła 11,9% (wzrost o 0,9 p.proc. w stosunku do I kwartału 2012 r.). W podziale na województwa ukształtowała się na poziomie od 8,3% w mazowieckim do 15,6% w kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim. W skali roku stopa bezrobocia kobiet wzrosła w 12 województwach, najbardziej w kujawsko-pomorskim (o 2,8 p.proc.); w 3 województwach obniżyła się, w największym stopniu w zachodniopomorskim (o 1,6 p.proc.). W województwie świętokrzyskim stopa bezrobocia kobiet pozostała na poziomie sprzed roku.

W I kwartale 2013 r. stopa bezrobocia w **miastach** osiągnęła 11,1% (wzrost o 1,0 p.proc. w ujęciu rocznym). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w miastach województwa mazowieckiego (7,2%), zaś najwyższą – świętokrzyskiego (16,0%). Wśród bezrobotnych zamieszkałych na **wsł** stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 11,6% (wzrost o 0,4 p.proc.), w granicach od 6,6% w województwie podlaskim do 16,9% w zachodniopomorskim. W 11 województwach wystąpił wzrost wskaźnika dla wsi, przy czym największy w pomorskim (o 2,4 p.proc.). Natomiast w pozostałych województwach odnotowano obniżenie stopy bezrobocia na wsi, w największym stopniu w dolnośląskim i lubelskim (po 0,3 p.proc.).

Populacja **biernych zawodowo** nieznacznie zmniejszyła się (o 13 tys.) w skali roku i wyniosła 13812 tys. osób, co stanowiło 44,5% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. Spadek

liczby tych osób wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w dolnośląskim (o 6,6%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, w tym największy w pomorskim (o 9,4%).

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w I kwartale 2013 r. zwiększyła się w skali roku i wyniosła 1030 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (przed rokiem 1015 osób). Wzrost odnotowano w 10 województwach, przy czym największy w świętokrzyskim (z 1062 do 1170 osób). W pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w zachodniopomorskim (z 1237 do 1152 osób.) Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących miała miejsce w województwie mazowieckim (na 1000 pracujących przypadało 825 osób bezrobotnych i biernych zawodowo), natomiast najgorsza sytuacja wystąpiła w warmińsko-mazurskim (1196 osób).

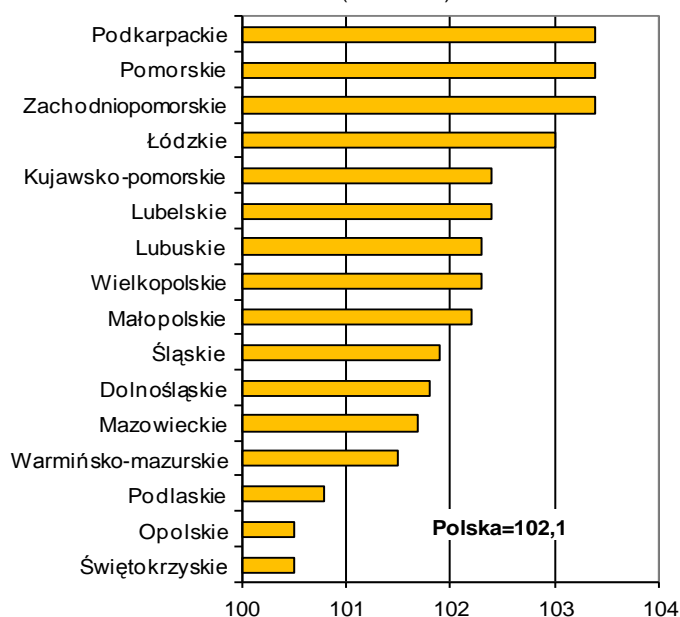
WYNAGRODZENIA

W I kwartale br. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco niższy niż w ostatnim kwartale ub. roku, a także wolniejszy niż przed rokiem. Wzrosły wynagrodzenia w przemyśle, spadły natomiast w budownictwie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I kwartale 2013 r. wyniosło 3740,79 zł i było o 2,1% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 5,3%). Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich województwach, największy w podkarpackim, pomorskim i zachodniopomorskim (po 3,4%), a najmniejszy w opolskim i świętokrzyskim (po 0,5%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w mazowieckim i śląskim (odpowiednio 123,0% i 106,6% średniej krajowej), przy czym w obu tych województwach wynagrodzenia rosły wolniej niż średnio w kraju. Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich wystąpił w województwach warmińsko-mazurskim i podkarpackim (odpowiednio o 20,1% i 18,5% mniej niż średnio w kraju).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W I KWARTALE 2013 R.**
(2012=100)

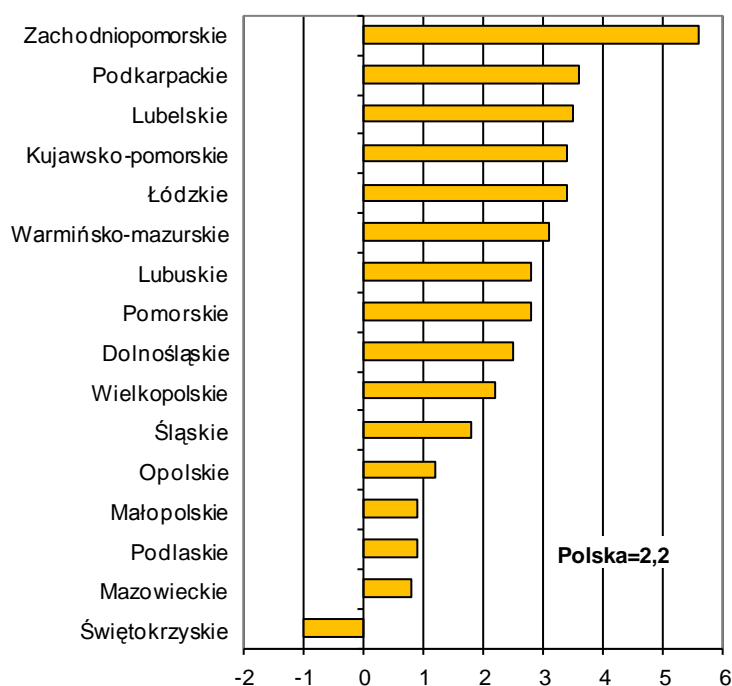

Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku poprawiła się w 9 województwach (od 1,3 p.proc. w pomorskim do 0,1 p.proc. w małopolskim). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się (od 0,2 p.proc. w śląskim do 1,4 p.proc. w opolskim).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw pozostała na poziomie sprzed roku i wyniosła 43,1 p.proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w I kwartale 2013 r. wyniosło 3826,77 zł i było o 2,2% wyższe niż w I kwartale ub. roku (przed rokiem wzrost o 6,6%). Wzrost odnotowano w 15 województwach, w tym największy w zachodniopomorskim (o 5,6%), a najmniejszy w mazowieckim (o 0,8%). Spadek (o 1,0%) wystąpił jedynie w województwie świętokrzyskim.

**ZMIANY PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W PRZEMYŚLE W I KWARTALE 2013 R.**
(wzrost/spadek w skali roku w%)

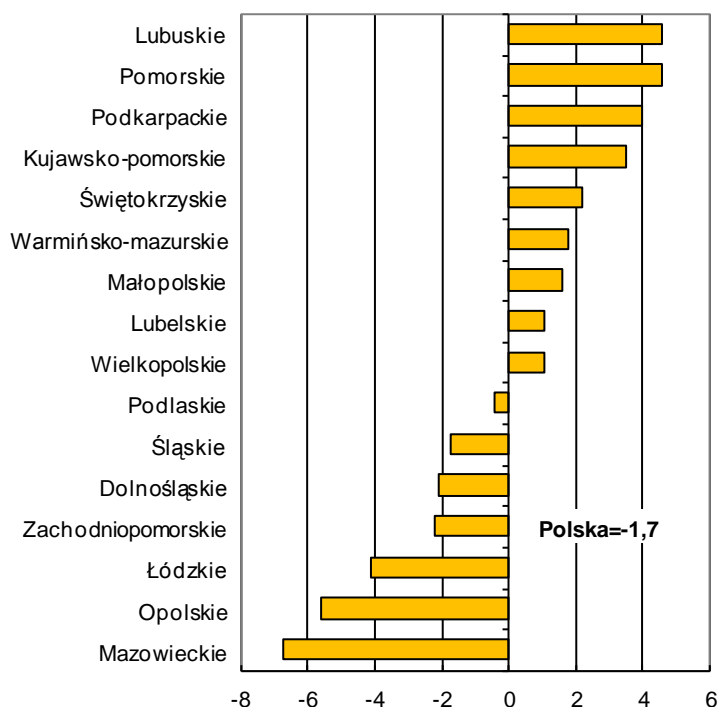
Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: śląskim (o 16,8%), mazowieckim (o 15,3%), dolnośląskim (o 1,8%) i pomorskim (o 0,5%). Najniższe wynagrodzenie nadal zanotowano w podlaskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio o 17,6% i 17,5% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 9 województwach (od 2,8 p.proc. w zachodniopomorskim do 0,3 p.proc. w dolnośląskim). W województwie wielkopolskim relacja pozostała na poziomie sprzed roku, a w największym stopniu pogorszyła się w świętokrzyskim (o 2,8 p.proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle w skali roku zmniejszyła się i wyniosła 34,4 p.proc. wobec 35,5 p.proc. w analogicznym okresie ub. roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w I kwartale 2013 r. wyniosło 3554,06 zł i było o 1,7% niższe niż przed rokiem (w I kwartale 2012 r. wzrost o 4,0%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano w 9 województwach, w tym najwyższy w lubuskim i pomorskim (po 4,6%), a najniższy w lubelskim i wielkopolskim (po 1,1%). W pozostałych województwach wystąpił spadek wynagrodzeń (od 0,4% w podlaskim do 6,7% w mazowieckim).

**ZMIANY PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W BUDOWNICTWIE W I KWARTALE 2013 R.**
(wzrost/spadek w skali roku w %)

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 29,3% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnym pod względem wysokości wynagrodzeń województwie dolnośląskim płace były o 6,9% wyższe niż przeciętnie w kraju. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najmniejsze w podkarpackim (o 18,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 10 województwach, najbardziej w pomorskim (o 5,8 p.proc.). W województwie śląskim relacja pozostała na poziomie sprzed roku, a w największym stopniu pogorszyła w mazowieckim (o 6,8 p.proc.).

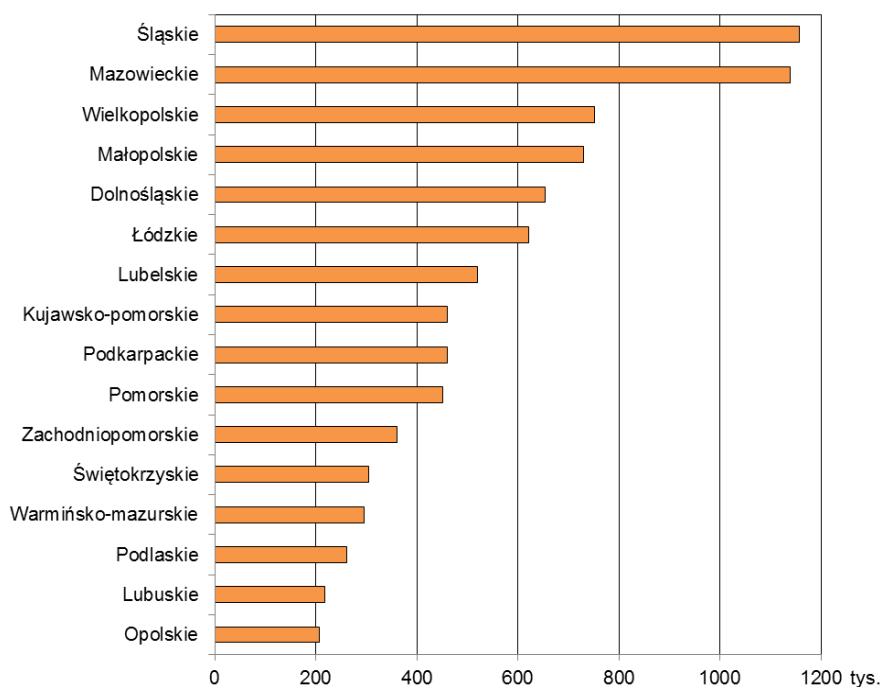
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 47,4 p.proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zmniejszyła się o 11,3 p.proc.

EMERYTURY I RENTY

W I kwartale 2013 r. nadal notowano spadek przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów. Podobnie jak w latach poprzednich, głębszy był spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w ramach systemu rolniczego niż w systemie ubezpieczeń pracowniczych. W ujęciu rocznym zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w I kwartale 2013 r. wyniosła 8991,8 tys. osób i była mniejsza o 0,7% niż przed rokiem. Zmniejszenie liczby emerytów i rencistów odnotowano we wszystkich województwach (od 0,4% w zachodniopomorskim do 1,4% w opolskim).

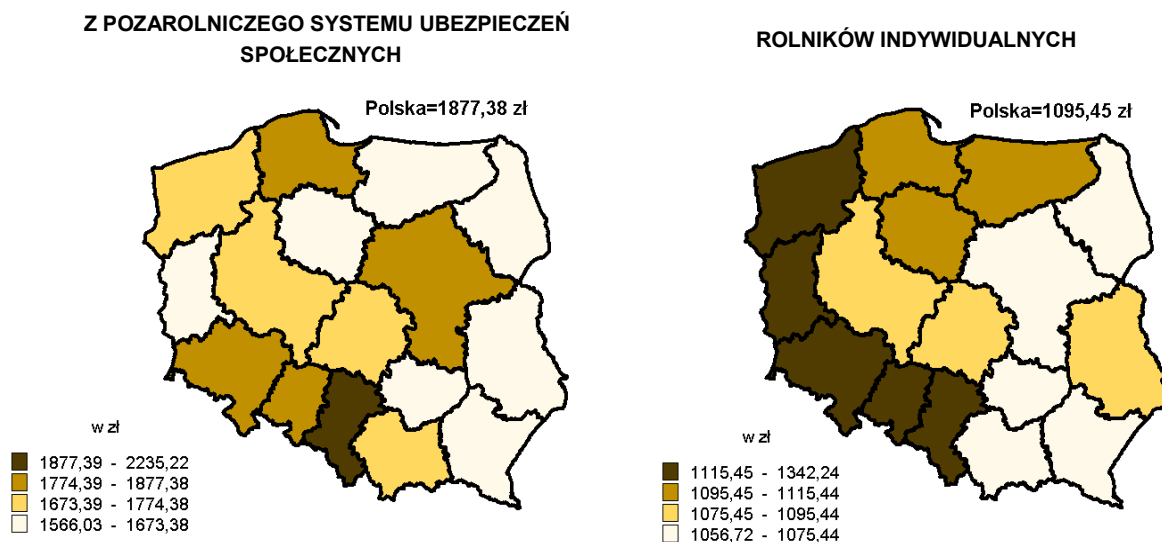
PRZECIĘTNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM W I KWARTALE 2013 R.

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 7730,9 tys. osób (o 0,3% mniej niż w I kwartale 2012 r.). Spadek odnotowano w 15 województwach, w tym najgłębszy w opolskim (o 0,9%). W województwie świętokrzyskim liczba pobierających emerytury i renty w systemie ubezpieczeń pracowniczych pozostała na poziomie sprzed roku. Emerytury i renty rolnicze pobierało 1260,9 tys. osób (o 3,1% mniej niż przed rokiem). Liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się w skali roku we wszystkich województwach (od 1,7% w małopolskim do 5,2% w lubuskim).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I kwartale 2013 r. wyniosła 1877,38 zł i była o 5,8% wyższa niż przed rokiem. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach; jedynie w śląskim była ona wyższa od średniej krajowej (o 19,1%). Najniższe przeciętne emerytury i renty w tym systemie, podobnie jak w poprzednich okresach, wypłacono w podkarpackim i lubelskim (odpowiednio o 16,6% i 14,0% mniejsze niż średnio w kraju).

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO W I KWARTALE 2013 R.

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejsza się i w I kwartale 2013 r. wyniosła 35,7 p.proc. (wobec 36,9 p.proc. przed rokiem).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I kwartale 2013 r. wyniosła 1095,45 zł i w skali roku zwiększyła się o 7,8%. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w kujawsko-pomorskim (o 8,6%), a najmniejszy w śląskim (o 5,7%). W 8 województwach przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż średnio w kraju, w tym największa w województwie śląskim (o 22,5%). Najniższe emerytury i renty rolnicze, podobnie jak w poprzednim roku, wypłacono w mazowieckim i małopolskim (odpowiednio o 3,5% i 3,4% mniejsze niż średnio w kraju).

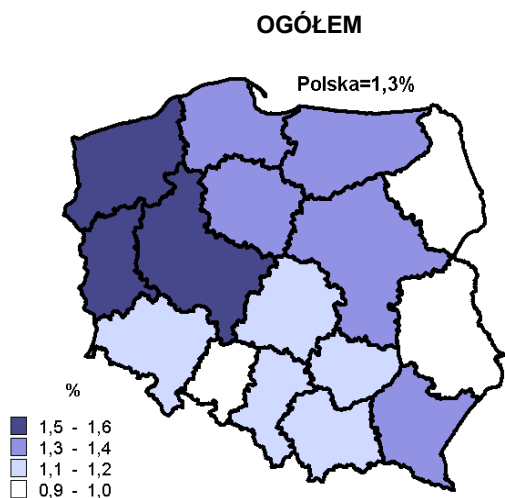
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i wyniosła 26,0 p.proc. (wobec 28,8 p.proc. przed rokiem).

CENY

W I kwartale 2012 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wzrosły o 1,3% (wobec 4,1% przed rokiem). Wzrost cen zanotowano w większości grup towarów i usług, w tym wyższy niż przeciętnie – napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, edukacji, żywności i napojów bezalkoholowych oraz w zakresie mieszkania i zdrowia. Obniżono natomiast ceny odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z transportem. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen ogółem w I kwartale br. miały podwyżki cen żywności oraz napojów bezalkoholowych, opłat w zakresie mieszkania, a także napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, które spowodowały podwyższenie wskaźnika odpowiednio o 0,61 p.proc., 0,56 p.proc. oraz 0,21 p.proc. Niższe ceny odzieży i obuwia oraz w zakresie transportu obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,25 p.proc. i 0,06 p.proc.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z I kwartałem ub. roku wystąpił we wszystkich województwach (w granicach od 0,9% do 1,6%), przy czym w skali większej niż przeciętnie w województwach: lubuskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim oraz warmińsko-mazurskim. Najbardziej wzrosły ceny w województwie lubuskim, m.in. w wyniku najwyższych w kraju podwyżek cen towarów i usług w zakresie mieszkania (o 3,1%), a także wyższego niż przeciętnie wzrostu cen m.in. napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz w zakresie edukacji. Najwolniej rosły ceny w województwie lubelskim (wzrost o 0,9%), w którym m.in. odnotowano najmniejszy wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych.

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
W I KWARTALE 2013 R.**
(I kwartał 2012=100)

W I kwartale br. ceny **żywności i napojów bezalkoholowych** w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wzrosły o 2,5% (wobec 4,2% odpowiednio przed rokiem), przy czym żywność była droższa o 2,6%, a napoje bezalkoholowe – o 1,6%. Wzrosły ceny warzyw o 5,1% (zwłaszcza w województwach: małopolskim – o 10,2%, podkarpackim – o 9,5%, dolnośląskim oraz zachodniopomorskim – po 8,2%) oraz owoców – o 1,8% (najbardziej w województwie dolnośląskim – o 4,6%). Więcej niż przed rokiem płacono również za mięso (przeciętnie o 3,2%). Mięso wołowe podrożało o 5,2% (w skali większej niż przeciętnie w województwach: lubuskim – o 10,1%, warmińsko-mazurskim – o 7,0%, zachodniopomorskim – o 6,9%, małopolskim – o 6,8%, mazowieckim – o 6,7%, pomorskim – o 6,0%, wielkopolskim – o 5,7 oraz świętokrzyskim – o 5,3%). W województwie wielkopolskim natomiast, odnotowano najwyższy w kraju wzrost cen wędlin oraz mięsa wieprzowego (odpowiednio o: 6,4% i 4,3%, wobec 4,2% i 1,8%). Wyższe były ceny drobiu oraz ryb (przeciętnie po 1,6%), w województwach wzrost cen kształtował się odpowiednio: od 0,7% (w małopolskim) do 4,9% (w lubelskim) oraz od 1,0% (w wielkopolskim) do 2,6% (w świętokrzyskim). Artykuły w grupie „mleko, sery, jaja” były droższe średnio o 2,6%, w tym najwięcej wzrosły ceny jaj – o 10,5%. Wysokie podwyżki jaj odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (o 22,1%), pomorskim (o 17,1%), mazowieckim (o 15,3%) oraz zachodniopomorskim (o 15,0%). Ceny „jogurtów, śmietany, napojów i deserów mlecznych” wzrosły najbardziej w województwie lubelskim – o 2,6%, natomiast mleko najwięcej podrożało w warmińsko-mazurskim – o 2,2% (wobec wzrostu średnio w kraju odpowiednio o: 1,2% i 0,5%). Droższe niż przed rokiem były także makarony (o 2,3%) oraz pieczywo (o 1,2%), zwłaszcza w województwie śląskim (wzrost odpowiednio o: 8,6% i 3,3%). Więcej niż w I kwartale ub. roku należało zapłacić także za mąkę (o 2,2%) oraz ryż (o 2,1%), przy czym najwyższy wzrost cen tych produktów wystąpił odpowiednio w województwie lubuskim (o 4,9%) oraz podkarpackim (o 7,1%). Niższe natomiast niż przed rokiem były ceny cukru (o 1,6%). Spadek cen dotyczył 15 województw od 4,2% w łódzkim do 0,3% w warmińsko-mazurskim, przy wzroście cen w województwie podlaskim (o 0,6%).

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrosły we wszystkich województwach w granicach od 1,8% do 3,1%, przy czym w 8 w stopniu większym niż przeciętnie (najbardziej w dolnośląskim i zachodniopomorskim). Najwolniej natomiast rosły ceny w województwie lubelskim.

Obniżeniu w porównaniu z I kwartałem 2012 r. uległy ceny **odzieży i obuwia** (o 5,1%), przy czym głębszy spadek dotyczył cen obuwia. Ceny odzieży i obuwia w województwie śląskim spadły najbardziej w kraju (o 9,4%).

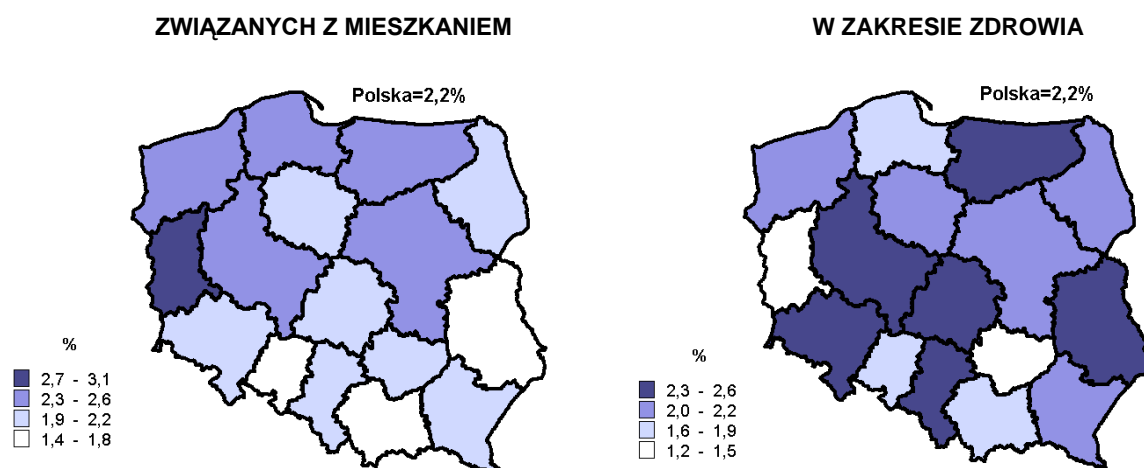
W I kwartale br. we wszystkich województwach wyższe notowano ceny w zakresie **mieszkań**¹ (średnio o 2,2%, wobec 5,4% w analogicznym okresie 2012 r.), przy czym

¹Oplaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

w 6 wzrost był wyższy niż przeciętnie. Najbardziej wzrosły ceny w województwie lubuskim (o 3,1%), natomiast najmniej – w małopolskim i opolskim (po 1,4%).

We wszystkich województwach podrożały usługi kanalizacyjne średnio o 6,7%, wywóz nieczystości (śmieci) o 6,1%, a zaopatrywanie w wodę o 5,5% przy czym najwyższe podwyżki dotyczyły województw odpowiednio: mazowieckiego oraz świętokrzyskiego (wzrost po 10,9%), lubuskiego (o 14,4%), podkarpackiego (o 7,4%). Ceny nośników energii wzrosły przeciętnie o 1,3%. Droższa była energia ciepła – o 5,0%, a zwłaszcza w województwie śląskim (o 8,0%). Wzrost cen energii elektrycznej odnotowano w 15 województwach, w tym najwyższy w mazowieckim oraz pomorskim (po 2,3%, wobec wzrostu przeciętnie o 1,4%). Ceny gazu natomiast obniżyły się średnio – o 1,3%, w tym najgłębszy spadek zanotowano w województwie małopolskim i podlaskim (po 2,3%). Województwo lubuskie było jedynym, w którym obserwowano wzrost cen gazu (o 2,4%). Towary i usługi związane z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były droższe średnio o 1,6%, a w województwach wzrost cen kształtował się od 0,1% (w śląskim) do 2,8% (w małopolskim).

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
W I KWARTALE 2013 R.**
(I kwartał 2012=100)

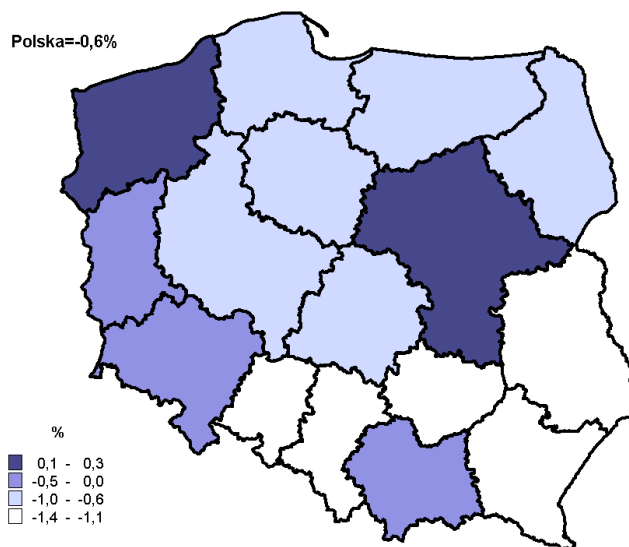
Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** podrożały w skali roku o 2,2% (wobec 4,1% w I kwartale 2012 r.). Najbardziej podniesiono ceny w województwie dolnośląskim i wielkopolskim (po 2,6%). Najmniej natomiast wzrosły ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem w województwie świętokrzyskim (o 1,2%).

Wyższe w porównaniu z I kwartałem ub. roku były ceny usług sanatoryjnych (o 4,5%), przy czym w 10 województwach obserwowano wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju (najwyższy – w kujawsko-pomorskim o 6,9%). Wzrosły także m.in. ceny usług stomatologicznych – o 3,6% (najbardziej w łódzkim o 5,7%) oraz lekarskich – o 3,4% (w warmińsko-mazurskim – o 6,6%). Usługi szpitalne były wyższe średnio o 2,1%, a w województwach wzrost cen kształtował się od 0,6% (w łódzkim) do 6,6% (w świętokrzyskim), przy spadku cen w śląskim o 1,2%. Podrożały także w skali roku artykuły

farmaceutyczne – o 1,6%, w tym najbardziej w województwie warmińsko-mazurskim (o 2,3%).

Ceny towarów i usług w zakresie **transportu** były niższe niż przed rokiem o 0,6% (wobec wzrostu o 9,6% w I kwartale 2012 r.). Spadek cen odnotowano w 14 województwach, w tym w 8 – w stopniu większym niż przeciętnie (najgłębszy w śląskim – o 1,4%). Wzrost cen towarów i usług związanych z transportem obserwowano natomiast w województwie mazowieckim i zachodniopomorskim (po 0,3%).

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG W ZAKRESIE TRANSPORTU
W I KWARTALE 2013 R.**
(I kwartał 2012=100)

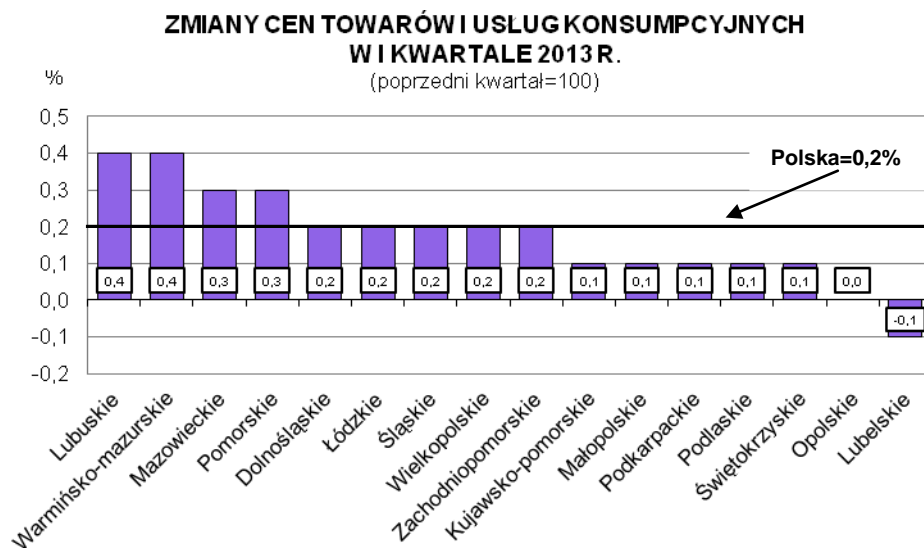
Spadły ceny paliw do prywatnych środków transportu (o 2,6%), na co wpływ miały obniżki cen m.in. gazu ciekłego (o 5,6%), oleju napędowego (o 2,8%) oraz benzyn silnikowych (o 1,9%). Spadek cen paliw dotyczył wszystkich województw od 3,5% w województwie śląskim do 1,5% w zachodniopomorskim. Mniej niż w I kwartale ub. roku płacono również za samochody osobowe (o 0,8%), najgłębszy spadek cen notowano w województwie łódzkim (o 2,3%), przy czym w 4 województwach ceny pozostały na poziomie z roku ubiegłego. Podrożały natomiast usługi transportowe, a wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 2,9% (w podlaskim) do 10,0% (w mazowieckim), wobec 5,5% średnio w kraju.

Ceny związane z **rekreacją i kulturą** były wyższe niż przed rokiem o 0,5% (wobec 1,3% w I kwartale 2012 r.). Wzrost cen odnotowano w 10 województwach, przy czym w 6 w stopniu wyższym niż przeciętnie (najwyższy – w śląskim wzrost o 1,6%).

Droższe niż przed rokiem były opłaty za turystykę zorganizowaną (o 7,5%), a wzrost wyższy od średniego w kraju obserwowano w województwach: opolskim (o 13,6%), podkarpackim (o 12,7%), pomorskim (o 12,3%), śląskim (o 10,6%), lubuskim (o 9,7%), łódzkim i świętokrzyskim (po 8,7%) oraz wielkopolskim (o 8,4%). Podrożały również ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (średnio o 3,5%), zwłaszcza w województwie łódzkim

(o 9,4%). Wzrosły ceny książek (o 3,2%), przy spadku cen gazet i czasopism (o 2,4%). Wzrost cen książek kształtował się od 1,6% w województwie łódzkim do 4,5% w kujawsko-pomorskim), natomiast najgłębszy spadek cen gazet i czasopism odnotowano w województwie dolnośląskim (o 2,8%). Znacznie mniej niż przed rokiem płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 8,5%).

W I kwartale br. opłaty w zakresie **edukacji** były wyższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 2,7% (wobec 5,1% przed rokiem). Wzrost tych cen obserwowano we wszystkich województwach (od 1,4% w mazowieckim do 4,8% w warmińsko-mazurskim).

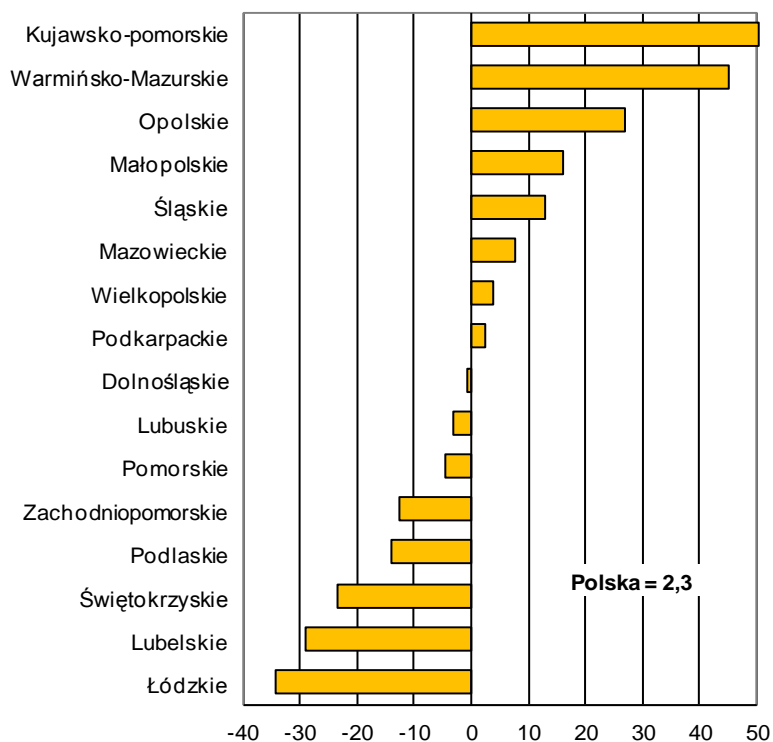
W I kwartale br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,2% w porównaniu z **poprzednim kwartałem**. Większy niż średnio w kraju wzrost cen odnotowano w województwach: lubuskim i warmińsko-mazurskim (po 0,4%) oraz mazowieckim i pomorskim (po 0,3%). W województwie lubelskim obserwowano spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych (o 0,1%), natomiast w opolskim ceny pozostały na poziomie z poprzedniego kwartału.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W I kwartale 2013 r. wystąpił niewielki wzrost w skali roku liczby mieszkań oddanych do użytkowania. Wzrosła liczba oddanych mieszkań w budownictwie indywidualnym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, spadła natomiast liczba oddanych mieszkań spółdzielczych. Zmniejszyła się liczba wydanych pozwoleń na budowę.

W I kwartale br. **oddano do użytkowania** 37,1 tys. mieszkań, tj. o 2,3% więcej niż przed rokiem (kiedy odnotowano wzrost o 32,0%). Wzrost wystąpił w 8 województwach, największy w kujawsko-pomorskim (50,0%, po spadku przed rokiem o 5,2%), a najmniejszy w podkarpackim (o 2,4%, po spadku przed rokiem o 0,1%). W pozostałych województwach odnotowano spadek liczby oddanych mieszkań; najgłębszy w łódzkim (o 34,2% – wzrost przed rokiem o 53,2%). Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, małopolskim, dolnośląskim i wielkopolskim, co łącznie stanowiło ponad połowę ogółu przekazanych mieszkań w kraju.

**ZMIANA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
W I KWARTALE 2013 R.**
(wzrost/spadek w skali roku w %)

Efekty budownictwa mieszkaniowego były lepsze w dwóch formach budownictwa o największym udziale w budownictwie ogółem: w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (wzrost o 6,0% do 14,3 tys. mieszkań) oraz w budownictwie indywidualnym

(o 3,2% do 21,2 tys.). Spadek liczby oddanych mieszkań (o 18,5%) wystąpił w budownictwie spółdzielczym.

W porównaniu z I kwartałem ub. roku w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (o 1,3 p.proc. do 38,6%) oraz indywidualnego (o 0,5 p.proc. do 57,1%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa spółdzielczego (o 0,7 p.proc. do 2,5%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w porównaniu z I kwartałem ub. roku nieco zmniejszyła się i wyniosła 105,8 m² (przed rokiem 106,0 m²). Największe mieszkania budowano (podobnie jak przed rokiem) w opolskim (140,4 m²), a najmniejsze w dolnośląskim (90,8 m²).

W I kwartale br. **wydano pozwolenia na budowę** 28,0 tys. mieszkań (o 23,1% mniej niż przed rokiem). Spadek wystąpił w 13 województwach, najgłębszy w lubuskim (o 47,7%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 9,2%). W województwach: świętokrzyskim, podkarpackim i podlaskim zanotowano wzrost liczby pozwoleń na budowę (odpowiednio o 17,3%, 12,4% i 1,1%). W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych wydano pozwolenia na budowę 14,6 tys. mieszkań, tj. o 18,3% mniej niż przed rokiem. Spadek wystąpił we wszystkich województwach, najgłębszy w łódzkim (o 34,0%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 0,6%).

PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOWNICTWA

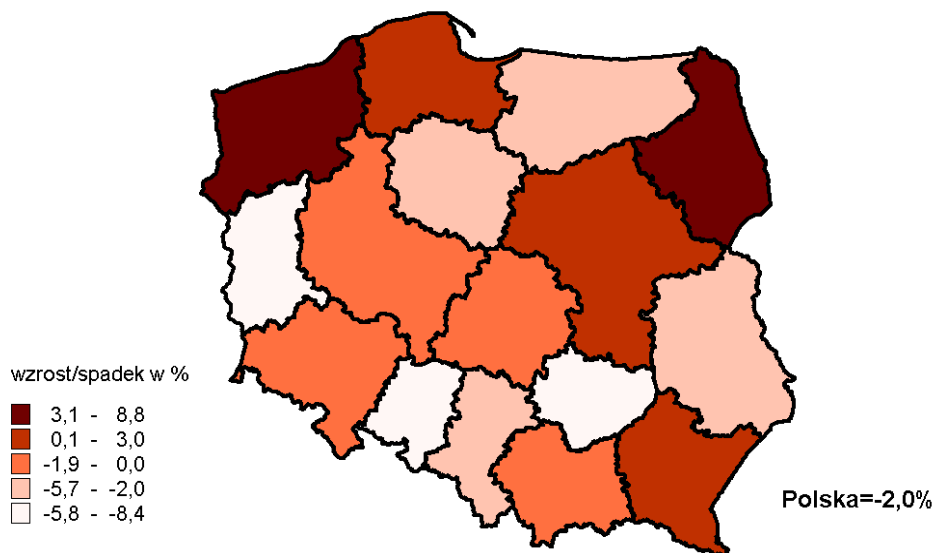
Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I kwartale 2013 r. była o 2,0% niższa niż w analogicznym okresie 2012 r. (w I kwartale 2012 r. odnotowano wzrost o 4,7%).

W I kwartale 2013 r. **produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) była w skali roku niższa o 11,4% (wobec wzrostu o 14,3% w analogicznym okresie 2012 r.).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była w I kwartale 2013 r. o 2,0% niższa w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. (przed rokiem wzrost o 4,7%). Spadek odnotowano w 11 województwach, od 8,4% w świętokrzyskim do 0,2% w łódzkim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu od 8,8% w zachodniopomorskim do 1,6% w mazowieckim.

ZMIANY PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU W I KWARTALE 2013 R.

(ceny stałe; I kwartał 2012=100)

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 1,1%) obserwowany w 13 województwach. Najgłębszy spadek zatrudnienia w przemyśle (o 4,4%) odnotowano w województwie opolskim, w którym wystąpił jeden z głębszych spadków produkcji sprzedanej przemysłu (o 7,1%, druga lokata po województwie świętokrzyskim). W województwach zachodniopomorskim i pomorskim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (odpowiednio o 1,4% i o 0,1%; wzrost produkcji sprzedanej przemysłu odpowiednio o 8,8% i o 2,4%). W województwie śląskim, gdzie odnotowano spadek produkcji przemysłu o 5,5%, zatrudnienie utrzymało się na poziomie sprzed roku.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) była w I kwartale 2013 r. o 11,4% niższa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. (w I kwartale 2012 r. wzrost o 14,3%). Spadek odnotowano w 13 województwach, najgłębszy w mazowieckim o 18,8% (przed rokiem wzrost o 16,8%), najmniejszy w zachodniopomorskim o 0,3% (przed rokiem spadek o 19,0%). W województwach świętokrzyskim, podlaskim i lubelskim wystąpił wzrost produkcji sprzedanej budownictwa odpowiednio o 16,8%, 12,7% i 9,8% (wobec wzrostu o 36,5%, 21,0% i 29,4% przed rokiem).

Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 7,3%), notowany we wszystkich województwach. Najgłębszy spadek wystąpił w województwie lubuskim (o 15,6%); najmniejszy w śląskim (o 1,0%). W województwie świętokrzyskim, w którym odnotowano największy wzrost produkcji sprzedanej budownictwa, spadek przeciętnego zatrudnienia wyniósł 7,2%.

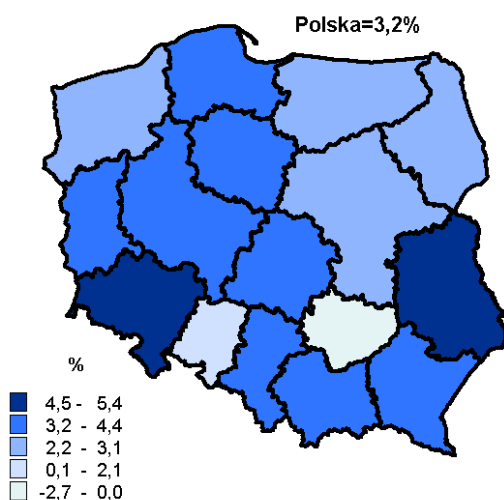
Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (48,9%) oraz ponad połowę budownictwa (52,3%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

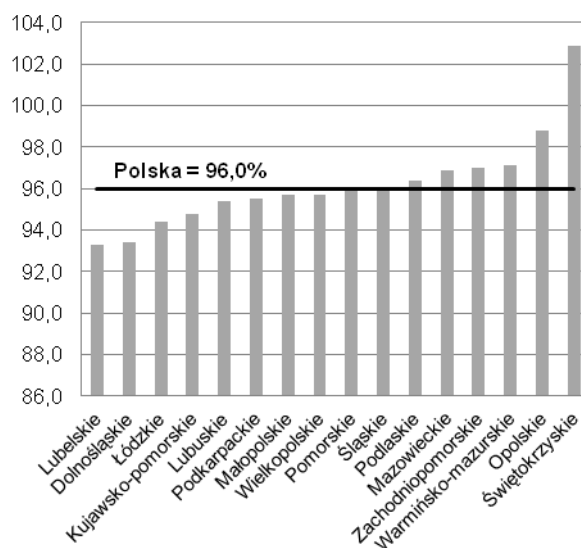
W I kwartale 2013 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były słabsze od uzyskanych rok temu. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były mniej korzystne.

Przychody z całokształtu działalności były o 4,0% niższe od uzyskanych w analogicznym okresie 2012 r. a koszty ich uzyskania spadły o 2,9%, w rezultacie pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów – z 95,0% przed rokiem do 96,0%. W skali roku zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 5,0% do 4,0%) i netto (z 4,1% do 3,2%) oraz nieznacznie pogorszył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,4% do 4,3%). Wynik finansowy netto był niższy o 25,2% (spadek zysku netto o 13,8% i wzrost straty netto o 18,2%), przy spadku o 20,5% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Odnotowano mniejszy udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (spadek o 0,7 p.proc. do 61,9%). Zmniejszył się także ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej (o 3,6 p.proc. do 73,0%).

**WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO
W BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH
NIEFINANSOWYCH W I KWARTALE 2013 R.**

WSKAŹNIK POZIOMU KOSZTÓW W I KWARTALE 2013 R.

Pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 13 województwach, z czego w 10 województwach było spowodowane zmniejszeniem się **przychodów z całokształtu działalności** w większym stopniu niż **kosztów ich uzyskania**, natomiast w łódzkim było to rezultatem zmniejszenia przychodów przy nieznacznym wzroście kosztów, a w zachodniopomorskim i wielkopolskim – szybszego wzrostu kosztów niż przychodów.

Wynik finansowy brutto zmniejszył się w skali roku o 24,3% do 21879,1 mln zł (zysk brutto 32072,6 mln zł, strata brutto 10193,5 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 4256,3 mln zł spadły w skali roku o 1093,2 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 17622,8 mln zł (zysk netto 27563,6 mln zł, strata netto 9940,8 mln zł), wobec 23560,7 mln zł przed rokiem. Pogorszenie wartości wyniku finansowego brutto i netto odnotowano odpowiednio w 13 i 12 województwach, w tym w 8 województwach spadek wyniku finansowego netto był większy niż wyniku finansowego brutto. Jedynie województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie i kujawsko-pomorskie uzyskały lepszy wynik finansowy netto, natomiast w wielkopolskim wynik pozostał na poziomie sprzed roku.

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zmniejszył się o 0,1 p.proc. i wyniósł 4,3%. Pogorszenie wskaźnika obserwowano w 8 województwach, najgłębsze w świętokrzyskim, gdzie przedsiębiorstwa uzyskały ujemny wskaźnik rentowności (-1,2% wobec 4,3% przed rokiem). W pozostałych województwach wartość wskaźnika była dodatnia, a najwyższy poziom odnotowały przedsiębiorstwa w dolnośląskim i lubelskim (po 7,3%).

W badanych podmiotach **wskaźnik rentowności obrotu brutto** zmniejszył się w skali roku o 1,0 p.proc. i wyniósł 4,0%, a **wskaźnik rentowności obrotu netto** – o 0,9 p.proc. i ukształtował się na poziomie 3,2%. Spadek wskaźnika rentowności obrotu brutto odnotowano w 13, a netto w 12 województwach – najgłębszy w świętokrzyskim gdzie uzyskano wartości poniżej zera (wskaźnik rentowności obrotu brutto -2,9%, a netto -2,7%). Dla pozostałych województw, gdzie wskaźniki uzyskały wartość dodatnią, najwyższy wskaźnik rentowności brutto i netto odnotowano w lubelskim (odpowiednio 6,7% i 5,4%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności w I kwartale 2013 r. kształtował się następująco:

WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %		WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %	
	w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności		w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności
POLSKA	61,9	73,0			
Podkarpackie	59,1	83,6	Lubelskie	54,6	76,7
Kujawsko-pomorskie	63,7	82,7	Podlaskie	56,3	74,8
Łódzkie	63,4	80,1	Śląskie	64,6	73,2
Warmińsko-mazurskie	61,7	79,5	Mazowieckie	60,2	73,0
Dolnośląskie	61,2	77,7	Opolskie	56,2	69,6
Zachodniopomorskie	59,9	77,7	Małopolskie	60,7	65,9
Lubuskie	60,1	77,5	Świętokrzyskie	55,3	63,1
Wielkopolskie	67,6	76,9	Pomorskie	65,7	50,9

Udział podmiotów rentownych w przychodach z całokształtu działalności zmniejszył się w skali roku z 76,6% do 73,0%; największy spadek wystąpił w województwie pomorskim. Zmniejszył się również ich udział w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 62,6% do 61,9%; w największym stopniu w województwie opolskim.

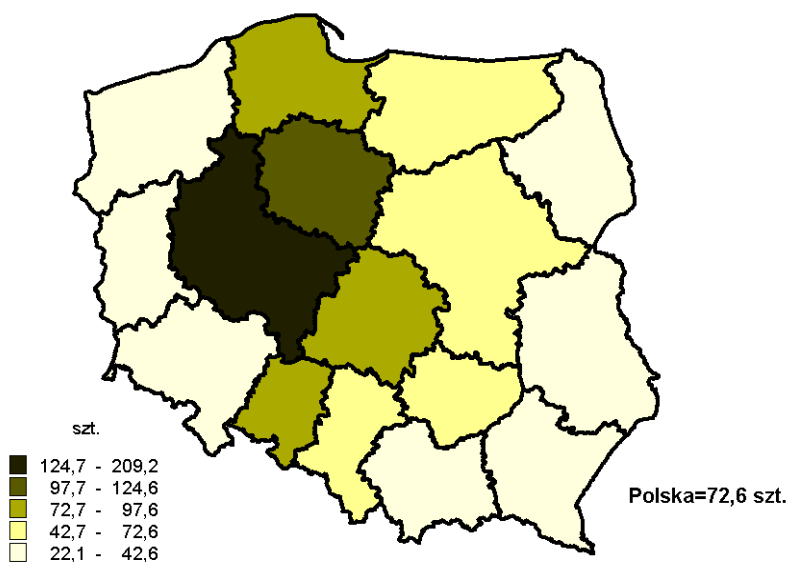
ROLNICTWO

Na podstawie wiosennej oceny stanu upraw rolnych i ogrodniczych oceniono, że straty zimowe i wiosenne w powierzchni zasiewów ozimin były w bieżącym roku zdecydowanie mniejsze od wysokich ubiegłorocznych. Wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia trzody chlewnej wskazują na utrzymanie redukcji pogłowia tego gatunku. Na rynku rolnym w marcu 2013 r. niższe niż przed rokiem były średnie ceny żyta, mleka, żywca wołowego oraz prosiąt do dalszego chowu. Natomiast wzrosły ceny pszenicy, żywca wieprzowego i ziemniaków jadalnych.

Wyniki reprezentacyjnego badania **pogłowia trzody chlewnej** według stanu w końcu marca br., wskazują na dalszą, ale mniejszą niż w poprzednim badaniu, redukcję w chowie tego gatunku. W końcu marca 2013 r. pogłowie stada trzody chlewnej ogółem ukształtowało się na poziomie 10926,4 tys. sztuk i było niższe o 554,5 tys. sztuk (o 4,8%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2012 r. W skali roku zmniejszyła się liczebność stada we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych, przy czym najgłębiej spadła populacja trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 9,9%). Spadek pogłowia trzody chlewnej wystąpił w 14 województwach, w granicach od 13,3% w małopolskim do 0,2% w łódzkim. Wzrost pogłowia odnotowano w podkarpackim (o 1,7%) i wielkopolskim (o 0,1%).

OBSADA TRZODY CHLEWNEJ NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W 2013 R.

Stan w końcu marca

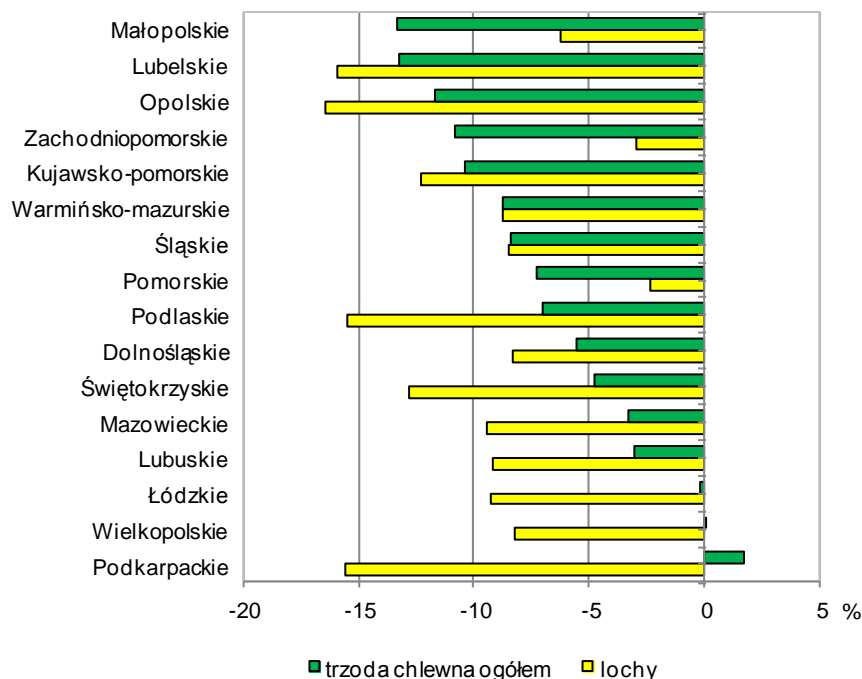

Podobnie jak w poprzednich okresach, ponad 60% krajowego pogłowia trzody chlewnej znajdowała się na terenach czterech województw: wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i mazowieckiego (odpowiednio 34,5%, 11,5%, 8,9% i 8,5%). Najmniej trzody notowano w lubuskim (1,3%) i podkarpackim (1,6%).

Stado loch na chów, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa możliwości reprodukcyjne stada, w marcu br. zmniejszyło się w skali roku o 9,7%, a loch prośnych o 11,2%. Pogłowie stada loch na chów ukształtowało się na poziomie 1005,7 tys. sztuk i w porównaniu ze stanem sprzed roku było niższe o 108,2 tys. sztuk. Spadek pogłowia loch odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 16,4% w opolskim do 2,3% w pomorskim.

ZMIANY W POGŁOWIU TRZODY CHLEWNEJ W 2013 R.

Stan w końcu marca (wzrost/spadek w skali roku w %)

W marcu 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, średnie ceny **pszenicy** zarówno w skupie, jak i na targowiskach były wyższe, natomiast **żyta** – niższe.

Za 1 dt pszenicy w skupie płacono średnio 97,94 zł (o 22,0% więcej niż w marcu ub. roku). W 6 województwach ceny pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwyższe notowano w pomorskim (99,98 zł za 1 dt), dolnośląskim (99,44 zł) i kujawsko-pomorskim (99,15 zł), a najniższe w małopolskim (87,45 zł za 1 dt) i podkarpackim (92,76 zł). Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 27,7% w podkarpackim do 13,5% w małopolskim. W marcu br. na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 103,24 zł (o 13,8% więcej niż przed rokiem). Wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 28,4% w opolskim do 4,4% w podlaskim. W 9 województwach ceny pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju, najwyższe notowano na targowiskach w opolskim (115,56 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt pszenicy płacono w podlaskim (97,80 zł) i lubelskim (97,94 zł).

W marcu br. za 1 dt żyta w skupie płacono średnio 77,68 zł, tj. o 5,4% mniej niż przed rokiem. Spadek cen wystąpił w 11 województwach, w granicach od 18,4% w mazowieckim do 0,6% w lubuskim. W zachodniopomorskim i pomorskim ceny skupu żyta za 1 dt były

wyższe od średniej krajowej i wynosiły odpowiednio 84,97 zł i 81,08 zł. Najmniej za żyto w skupie płacono w podlaskim (67,25 zł za 1 dt). Na targowiskach za 1 dt żyta płacono średnio 78,26 zł, tj. o 5,4% mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano w 8 województwach (spośród 12 badanych), w granicach od 16,4% w łódzkim do 0,3% w wielkopolskim. W 5 województwach ceny żyta były wyższe od przeciętnej w kraju, w tym najwyższe w śląskim (91,74 zł za 1 dt) i małopolskim (89,56 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w kujawsko-pomorskim (69,44 zł).

Średnia cena **ziemniaków jadalnych** na targowiskach w marcu 2013 r. była o 32,1% wyższa niż przed rokiem i wynosiła 80,83 zł za 1 dt. Wzrost cen ziemniaków odnotowano w 15 województwach (od 57,4% w opolskim do 5,5% w podlaskim). Mniej niż przed rokiem za ziemniaki płacono na targowiskach w warmińsko-mazurskim (o 4,2%). W 10 województwach ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za ziemniaki płacono na targowiskach w lubuskim (97,39 zł za 1 dt), a najmniej w podlaskim (67,86 zł za 1 dt).

W marcu 2013 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) w skupie płacono średnio 6,37 zł, tj. o 0,7% mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano w 7 województwach, w granicach od 6,6% w podlaskim do 0,3% w wielkopolskim. Cena żywca wołowego w ujęciu rocznym w największym stopniu wzrosła w lubuskim (o 5,7%). W 6 województwach ceny skupu były wyższe od średniej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 6,11 zł w opolskim do 7,02 zł w lubelskim.

Przeciętna cena skupu **żywca rzeźnego wieprzowego** w marcu 2013 r. wzrosła w skali roku o 3,1% i wynosiła 5,36 zł za 1 kg. Wzrost cen odnotowano w 13 województwach, w granicach od 0,9% w małopolskim do 18,2% w lubuskim. Mniej niż przed rokiem za żywca wieprzowego płacono w kujawsko-pomorskim (o 5,9%), podkarpackim (o 2,9%) i pomorskim (o 1,2%). W 6 województwach ceny skupu żywca wieprzowego były wyższe od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w lubuskim (6,28 zł za 1 kg). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono w podkarpackim (4,89 zł), pomorskim (4,94 zł) i śląskim (4,96 zł).

W marcu br. w obrocie targowiskowym za **1 prosię na chów** średnio płacono 168,08 zł, tj. o 1,7% mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano w 6 województwach (spośród 12 badanych), w granicach od 11,2% w małopolskim do 2,9% w łódzkim. Cena za prosię do dalszego chowu w ujęciu rocznym w największym stopniu wzrosła w warmińsko-mazurskim (o 11,8%) i podlaskim (o 10,8%). W 7 województwach ceny prosiąt były wyższe od średniej krajowej. Najwięcej za prosię płacono w śląskim (195,71 zł), a najmniej w lubelskim (155,88 zł).

W marcu 2013 r. w skupie za 100 l **mleka krowiego** płacono 125,32 zł, tj. o 0,8% mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano w 9 województwach, w granicach od 2,4% w podlaskim do 0,3% w małopolskim. W 6 województwach ceny skupu mleka były wyższe od średniej krajowej. Rozpiętość cen skupu mleka za 100 l wynosiła od 110,45 zł w małopolskim do 137,82 zł w zachodniopomorskim.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.

W 2012 r. **dochody** ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 177413,5 mln zł, a **wydatki** 180459,3 mln zł. Zagregowany wynik budżetów był ujemny, stanowił 1,7% w relacji do dochodów i wyniósł minus 3045,8 mln zł. Gminy, miasta na prawach powiatu i województwa zakończyły rok deficytem budżetowym. Natomiast wynik budżetów powiatów zamknął się nadwyżką.

Dochody budżetów **gmin** osiągnęły poziom 78407,5 mln zł (97,1% planu przyjętego w uchwałach rad gmin), natomiast wydatki wyniosły 78491,4 mln zł (92,8% planowanej kwoty wydatków). Zagregowany wynik budżetów gmin miał wartość ujemną – minus 83,9 mln zł. W 7 województwach budżety jednostek z tej grupy zrealizowano z deficytem, który w relacji do dochodów stanowił od 0,5% w województwie zachodniopomorskim do 2,1% w małopolskim. Natomiast w pozostałych województwach odnotowano wyższe dochody niż wydatki, nadwyżka budżetowa w relacji do dochodów ukształtowała się na poziomie od 0,2% w województwie kujawsko-pomorskim, do 1,5% w lubuskim, podlaskim i łódzkim.

W strukturze dochodów ogółem budżetów gmin, dochody własne stanowiły 46,6%, a subwencja ogólna z budżetu państwa – 31,4%. W poszczególnych województwach udział dochodów własnych w dochodach ogółem był zróżnicowany i wyniósł od 32,7% w województwie lubelskim do 57,7% w dolnośląskim. Największy udział subwencji ogólnych z budżetu państwa w dochodach ogółem miały budżety gmin województwa lubelskiego (39,2%), a najmniejszy – dolnośląskiego (22,6%).

Wydatki bieżące stanowiły 59,7% wydatków ogółem budżetów gmin, a wydatki majątkowe 18,1%. Wyższy niż średnio w kraju udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem odnotowano w 8 województwach, w tym najwyższy w województwie opolskim (65,2%). Największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w województwie małopolskim (20,9%), a najniższy w lubuskim (13,3%).

W 2012 r. dochody budżetów **miast na prawach powiatu** wyniosły 61247,0 mln zł (98,2% planu według uchwał ich organów), a wydatki 63730,8 mln zł (94,1% planu). Wynik finansowy budżetów miast na prawach powiatu był ujemny i wyniósł minus 2483,8 mln zł. Deficyt uzyskały miasta na prawach powiatu w 15 województwach, który w relacji do dochodów stanowił od 11,5% w województwie świętokrzyskim do 0,2% w lubuskim. Województwo opolskie było jedynym, w którym dochody były większe niż wydatki o 14,1 mln zł (tj. 2,4% dochodów).

W strukturze dochodów budżetów miast na prawach powiatu dochody własne stanowiły 61,1%. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem miały budżety miast na prawach powiatu województwa mazowieckiego (70,5%), natomiast najmniejszy podkarpackiego (44,2%). Udział podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach budżetów wyniósł 23,5%; największy udział odnotowano w województwie mazowieckim (27,8%), a najmniejszy w podkarpackim (17,3%). Dochody z tytułu podatku od nieruchomości wyniosły 11,4% ogółu dochodów budżetów miast na prawach powiatu. Największy udział

w dochodach z tytułu podatku od nieruchomości odnotowały budżety miast na prawach powiatu województwa śląskiego (14,5%), a najmniejszy podlaskiego (9,1%).

Dotacje celowe z budżetu państwa wyniosły 4955,4 mln zł i stanowiły 8,1% dochodów ogółem budżetów miast na prawach powiatu. W tym na zadania z zakresu administracji rządowej przeznaczono 6,0% dochodów miast na prawach powiatu. Największy udział dotacji celowych w dochodach omawianych jednostek był w województwie warmińsko-mazurskim (12,3%), a najmniejszy w mazowieckim (5,1%).

Subwencja ogólna z budżetu państwa wyniosła 13280,4 mln zł, a jej udział w dochodach budżetów miast na prawach powiatu kształtował się na poziomie 21,7% (zadania oświatowe, które są częścią subwencji ogólnych, stanowiły 20,1%). Największy udział subwencji ogólnych z budżetu państwa odnotowano w województwie podkarpackim (33,0%), a najmniejszy w mazowieckim (14,8%).

Wydatki bieżące miast na prawach powiatu wyniosły 39115,2 mln zł (61,4% ogółu wydatków). W 5 województwach udział wydatków bieżących był wyższy niż średnio w kraju. Najwyższym udziałem wydatków bieżących w wydatkach ogółem charakteryzowało się województwo opolskie (71,4%), a najniższym pomorskie (52,9%).

Wydatki majątkowe budżetów miast na prawach powiatu stanowiły 12677,4 mln zł czyli 19,9% wydatków ogółem; udział ten wynosił od 8,7% w województwie lubuskim do 31,9% w pomorskim. Największe wydatki poniesione zostały na oświatę i wychowanie (28,7% wydatków ogółem) oraz na pomoc społeczną (10,4%). Najwyższy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w województwie lubuskim (38,3%), a najniższy w mazowieckim (21,8%). Na pomoc społeczną najwyższy udział wydatków przeznaczono w województwie świętokrzyskim (16,3%), a najniższy w mazowieckim (6,6%).

W 2012 r. dochody budżetów **powiatów** wyniosły 22522,9 mln zł (98,2% planu według uchwał ich organów), a wydatki 22476,5 mln zł (odpowiednio 94,6% planu). Wynik finansowy budżetów był dodatni i wyniósł 46,4 mln zł. W 10 województwach odnotowało dodatni wynik finansowy budżetów powiatów; nadwyżka stanowiła od 3,2% zrealizowanych dochodów w województwie lubelskim do 0,2% w łódzkim i opolskim. Natomiast w pozostałych województwach odnotowano deficyt budżetów – największy w województwach podkarpackim i świętokrzyskim, który stanowił 3,0% dochodów.

W strukturze dochodów budżetów powiatów dochody własne stanowiły 29,4%. Największy ich udział osiągnęły budżety powiatów województwa śląskiego (34,4%), natomiast najmniejszy lubelskiego (22,3%). Udział podatku dochodowego od osób fizycznych, który należy do dochodów własnych powiatów, wyniósł średnio dla kraju 14,8%; największy udział tego podatku przypadał na budżety powiatów w województwie mazowieckim (20,4%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (10,0%).

Dotacje celowe z budżetu państwa wyniosły 3787,5 mln zł i stanowiły 16,8% dochodów ogółem budżetów powiatów, w tym zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 11,5% dochodów powiatów. Największy udział dotacji celowych z budżetu państwa w dochodach budżetów omawianych jednostek był w województwie podkarpackim (20,9%), a najmniejszy w wielkopolskim (14,1%).

Subwencja ogólna z budżetu państwa dla powiatów wyniosła 10221,6 mln zł, a jej udział w dochodach budżetów powiatów kształtował się na poziomie 45,4%, z czego większość

przypadała na oświatę (7992,6 mln zł). Największy udział subwencji ogólnej z budżetu państwa w dochodach ogółem odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (52,1%), a najmniejszy w śląskim (36,6%).

Wydatki budżetów powiatów wyniosły 22476,5 mln zł, w tym 75,6% stanowiły wydatki bieżące. W 8 województwach udział wydatków bieżących był wyższy niż średnio w kraju. Najwyższym udziałem wydatków bieżących w wydatkach ogółem charakteryzowało się województwo lubuskie (82,7%), a najniższym mazowieckie (72,0%).

Wydatki majątkowe budżetów powiatów wynosiły 2801,3 mln zł i stanowiły 12,5% wydatków ogółem. Udział tych wydatków kształtował się od 5,7% w województwie lubuskim do 16,5% w podkarpackim. Największe wydatki budżetów powiatów przypadały na oświatę i wychowanie (32,0% wydatków ogółem) oraz pomoc społeczną (14,7%). Najwyższy udział wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w województwie opolskim (35,5%), a najniższy w zachodniopomorskim (27,8%). Natomiast na pomoc społeczną najwięcej wydatków poniesiono w województwie lubuskim (18,4%), a najmniej w podlaskim (11,4%).

Dochody budżetów **województw** w 2012 r. wyniosły 15236,1 mln zł (96,3% planu według uchwał sejmików wojewódzkich), natomiast wydatki 15760,5 mln zł (91,7% planu). Wynik budżetów wojewódzkich był ujemny i ukształtował się na poziomie minus 524,4 mln zł. Większość województw odnotowało deficyt budżetowy, z czego największy odnotowano w województwie świętokrzyskim (stanowiący 16,1% dochodów), a najmniejszy w małopolskim (0,2%). Tylko w województwach mazowieckim i opolskim dochody były wyższe niż wydatki (nadwyżka stanowiła odpowiednio o 1,1% i 0,6% dochodów).

W strukturze dochodów budżetów województw, dochody własne stanowiły 43,0% dochodów ogółem. W poszczególnych województwach udział dochodów własnych w dochodach ogółem wyniósł od 69,6% w województwie mazowieckim do 19,7% w podlaskim.

Dotacje celowe z budżetu państwa wyniosły 1877,2 mln zł i stanowiły 12,3% dochodów ogółem budżetów województw. Największy udział dotacji celowych odnotowano w województwie lubuskim (24,2%), a najmniejszy w mazowieckim i łódzkim (7,8% i 7,9%).

Subwencja ogólna z budżetu państwa stanowiła 2506,3 mln zł czyli 16,5% dochodów ogółem budżetów województw. Najwyższy udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem odnotowano w województwie podkarpackim (32,6%), a najniższa w mazowieckim (5,8%).

Wydatki budżetów województw wyniosły 15760,5 mln zł z czego 30,6% stanowiły wydatki bieżące. Największy udział wydatków bieżących odnotowano w województwie lubuskim (40,2%), a najmniejszy w świętokrzyskim (24,6%). W 2012 r. na finansowanie transportu i łączności przeznaczono 37,9% wydatków z budżetów województw. Największy udział wydatków na transport i łączność wykazano w województwie świętokrzyskim (57,7%), natomiast najmniejszy w mazowieckim (26,8%).

Wydatki majątkowe stanowiły przeciętnie 37,8% ogółu wydatków budżetów województw. W poszczególnych województwach udział tych wydatków wyniósł od 58,6% w województwie świętokrzyskim do 21,7% w mazowieckim.